

TMMOB
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

ARAZİ YÖNETİMİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Geliştirilmiş 2. Baskı

ANKARA - 2013

Yayın Adı : Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü
Hazırlayanlar : Hüseyin ERKAN, S. Gökşin SEYLAM, Ahmet YAŞAYAN
ISBN : 978-9944-89-925-3
1. Baskı : Mart - 2010
2. Baskı : Ocak - 2013
Baskı Sayısı : 1 000 adet
Yayımlayan : TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İletişim : Sümer1 Sokak 12 / 4 Kızılay – ANKARA
90 312 232 5777, Pbx. Fax: 90 312 230 8574

Baskı

Mattek Matbaacılık Bas. Yay. Tan. San. Tic. Ltd. Şti.
Ağaççileri Sanayi Sitesi 1354 Cad. 1362 Sokak
No: 35 İvedik - ANKARA
Tel: 0.312 433 23 10 • www.mattekmatbaa.com.tr
mattekmatbaa@yahoo.com - info@mattekmatbaa.com

TMMOB
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

ARAZİ YÖNETİMİ TERİMLERİ
SÖZLÜĞÜ

Geliştirilmiş 2. Baskı

İÇİNDEKİLER

2. Baskı için Sunuş ve Önsöz.....	5
Sunuş.....	7
Önsöz	9
Arazi yönetimi terimleri.....	11
Eski terimler dizini.....	59
İngilizce terimler dizini.....	65
Kullanılmayan eski terimler ve tanımları	81
Kaynakça.....	95

2. BASKI İÇİN SUNUŞ

Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü'ne meslektaşlarımızdan gelen olumlu tepkiler ve eleştiriler, 2. baskıyı çabuklaştırdı. Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü'nün geliştirilmesinde katkıda bulunan Kadastro Komisyonumuza, bu değerli katkılarından dolayı Odamız adına teşekkürlerimizi sunuyoruz. Sözlüğün mesleğimize ve meslektaşlarımız yararlı olmasını diliyoruz.

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI
43. DÖNEM YÖNETİM KURULU

Ocak / 2013

2. BASKI İÇİN ÖNSÖZ

İlk baskıdaki gözden kaçan hataların düzeltilmesinin yanı sıra, noksan kaldığını saptadığımız arazi yönetimi terimleri de sözlüğe eklendi. Bunun yanında, kullanımdan düşen ve karşılaşılma olasılığı hemen hemen olmayan terimler, karşılıkları gösterilerek ya da tanımları verilerek, “Kullanılmayan Eski Terimler ve Karşılıkları” başlığı altında yeniden oluşturuldu.

Ayrıca, ilk baskıda yer verilen ve dayanağını yasalardan alan bazı terimler yerine uygulamada yoğun biçimde kullanımı benimsenen terimler belirlendi ve bu şekli ile tanımlanarak sözlüğe eklendi.

İkinci baskı hazırlıkları sırasında, görüş ve önerileri ile katkıda bulunan meslektaşımız Sn. Mehmet KARAGÖZ'e teşekkürlerimizi sunuyoruz.

İlgilenenlere ve Harita ve Kadastro Mühendislerine yararlı olmasını diliyoruz.

Hüseyin ERKAN, Sıtkı Gökşin SEYLAN, Ahmet YAŞAYAN

24 Aralık 2012

SUNUŞ

Dünyada, özellikle son çeyrek yüzyıl içinde, toprağa, kentsel ve kırsal araziye ve arazinin yönetimine bakış önemli ölçüde değişmiştir. Toprak, yeniden üretilmesi olanaklı olmayan ekonomik, sosyal, ekolojik ve toplumsal işlevleri olan kıt bir doğal varlıktır. Günümüzde toprak-insan ilişkilerinin düzenlenmesinde, toplum ve kamu yararı ile birlikte tüm çevresel değerler gözetilerek planlama yapılması ve diğer etkenler değerlendirildiğinde Arazi Yönetimi kavramının öne çıktığı görülmektedir. Yüzyılımızda, toprak-arazi yönetimi insanlığın yaşamdaki dünü, bugünü ve geleceği yönünden ayrı bir anlam ifade etmektedir.

Ülkemizde 1980'den sonra uygulamaya konulan neoliberal politikalar ve programlar sonucu üretim ekonomisinden uzaklaşılması toprak ve arazi yönetimi ilişkisinde rant kavramını öne çıkarmıştır. Hızlı nüfus artışı ile birlikte kırsal ve kentsel alandaki nüfus yoğunluğu, yaşanan ekonomik ve sosyal sıkıntılar toprağa ve iyelik hakkına bakışı daha güncel bir konuma çekmiştir. Bu süreçte, kadastronun güncel, doğru ve kullanılabilir olmasının yanında kadastro ve mülkiyet kavramının Arazi Yönetimi'ndeki gerekliliği tartışmasız durmaktadır.

Arazi Yönetimi, hem teknik hem de sosyal bilimle iç içe olan bir konudur. Bilindiği gibi, her mesleğin ayrı bir terminolojisi, yerleşmiş ve benimsenmiş terimleri vardır. Bilim nasıl ki kavram ve bunlara karşılık gelen terimlerle çalışıyorsa; mesleklerin de kendine özgü kavramları ve terimleri vardır. Üniversite ve meslek eğitimi sırasında önemli kavramlar ve terimler doğru olarak oluşturulursa da gerek yeni teknoloji ve yeni düşünceler gerekse farklı öğretim kurumlarında aynı kavrama başka karşılıklar verilmesi sonucu, meslek terminolojisinde kargaşa ortaya çıkmaktadır. Bu sonucun doğal olduğunu düşünüyoruz. Ne var ki, standart bir meslek dilinin oluşturulması da kesin bir gereksinimdir. Bu açıdan, Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü, hem arazi yönetimi konusunun 1945'lerden sonra bütün dünyada benimsenen önemi hem de mesleğimizde oldukça yeni bir ilgi alanı olması dolayısıyla; doğru terimlerin oluşturulması ve bu terimlerin yalın biçimde tanımlanması önemlidir.

Odamız, Sürekli Teknik ve Bilimsel Komisyonlarından olan Kadastro Komisyonu üyelerinden Hüseyin ERKAN, S. Gökşin SEYLAM ve Ahmet YAŞAYAN'ın katılımlarıyla oluşturulan çalışma grubunun hazırladığı Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü, Odamızın yayımladığı ilk meslek terimleri sözlüğü olmaktadır. Mesleğimize yararlı olacağına, özellikle yeni düşüncelerin ve yeni kavramların oluşmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bu çalışmanın, özellikle mesleğimizde, standart bir terminoloji oluşturulmasında ilk adım olacağını düşünüyoruz. Mesleğimizin diğer alanlarında da, Jeodezi (Jeodezi, Ölçme Bilgisi, Mühendislik Ölçmeleri) ve Jeoinformatik (Kartoğrafya, Fotogrametri ve Uzaktan Algılama, Coğrafi Bilgi Sistemi) benzer çalışmaların yapılacağını umuyoruz. Mesleğimizin diğer çalışma alanları ile ilgili, bu yöndeki çalışmalar da gerektiği gibi yerine getirilirse ve bu çalışmaların birleştirilmesiyle en azından meslektaşlarımızın büyük çoğunluğunun benimseyebileceği bir Harita Mühendisliği Terimleri Sözlüğü oluşturulabilecek, kavram ve terimlerdeki belirsizlikler giderilebilecek, standart bir meslek terminolojisi ortaya çıkacaktır.

Son yıllarda diğer disiplinlerde de benzer gelişmeler, meslek terimleri oluşturma ve yayımlama çabaları gözlenmektedir. Bu açıdan da yapılan bu çalışmanın ayrı ve özel bir önemi olduğunu söyleyebiliriz. Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü'nün hazırlanmasındaki katkılarından dolayı Kadastro Komisyonumuza ve sözlüğü hazırlayan meslektaşlarımıza, değerli katkılarından dolayı Odamız adına teşekkürlerimizi sunuyoruz. Sözlüğün mesleğimize ve meslektaşlarımız yararlı olmasını diliyoruz.

TMMOB
HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI
41. DÖNEM YÖNETİM KURULU

Mart / 2010

ÖNSÖZ

Arazi Yönetimi terimi araziye ilişkin politikaları, hukuki düzenlemeleri, kırsal ve kentsel arazi düzenlemelerini, kadastro, kamulaştırma, taşınmaz değerlendirme vb. tüm arazi projelerini içeren oldukça geniş kapsamlı bir kavrama karşılık gelmektedir. İngilizce'deki "Land Administration" ve "Land Management" kavramlarının Türkçe karşılığıdır.

Hukuki yönü baskın olan, araziye ilişkin Harita Mühendisliği uygulamaları kamu ölçmeleri olarak adlandırılmakta ve bu terim ile bilinmektedir.

Arazi yönetimi terimi daha geniş bir çerçeveyi kapsamaktadır. Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü tanımsal nitelikli bir sözlüktür. Sözlükte her terimin tanımı verilmekte, aynı kavrama karşılık gelen başka terimler varsa, bkz. kısaltması ile madde başı olarak seçilen terime yönlendirilmektedir. Varsa, terimlerin eski karşılıkları ve İngilizceleri de verilmektedir. Ayrıca eski terimler ve İngilizce terimler dizinlerinde de karşılıkları da gösterilmektedir. Tanımlar, arazi yönetimi kapsamında çalışan kişilerin, mühendislerin kolayca anlayabilecekleri biçimde yapılmaya çalışılmıştır. Genel sözlüklerde bulunabilecek sözcükler, önemli bir terim oluşturmuyorsa, sözlük içine alınmamıştır.

Çalışmalarımızda sürekli destek ve yüreklendirmelerini gördüğümüz Oda Genel Merkezi Yönetim Kurulu'na, bir araya gelip çalışmamızı sağlayan İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu'na ve çalışanlarına teşekkür ederiz. Ayrıca eleştiri ve katkıları nedeniyle Prof. Dr. Necla ULUĞTEKİN'e, Prof. Dr. Tahsin YOMRALIOĞLU'na, Dr.Gülgün ÖZKAN'a, Dr. Orhan ERCAN'a, Dr. Mehmet ÇETE'ye, Hasan GÜCÜYENER'e, Kazım MELİKOĞLU'na ve Ankara Şubesi Yönetim Kuruluna teşekkürlerimizi sunuyoruz. Ayrıca, değerli görüş ve önerileri dolayısıyla Türk Dil Kurumu üyesi Prof. Dr. Recep TOPARLI'ya teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Mesleğimize yararlı olması dileğiyle, katkı ve eleştirilerle geliştirileceği umuduyla...

Hüseyin ERKAN, Sıtkı Gökşin SEYLAM, Ahmet YAŞAYAN

Şubat / 2010

ARAZİ YÖNETİMİ TERİMLERİ

A

açık alan [İng. *open space*]: İmar, tarım ve orman alanları dışında kalan ve insanların etkin olmadıkları alanlar.

açık alan yoğunluğu [İng. *open space density*]: Yapı parselleri içinde kalan alanlar ile yerleşme bölgesi içindeki dinlenme alanları toplamının bir hektarına düşen insan sayısı.

açık maden ocağı [İng. *open-cast mine*]: Yeryüzünün üst kısmında bulunan, üst katmanların kaldırılması ile çıkarılan kömür vb. maden ocağı.

açma [İng. *clear cut area*]: Ormandan ağaç kesme yoluyla tarıma elverişli bir duruma getirilen arazi.

ada: bkz. **kadastro adası**

ada bölümü krokisi [İng. *block index map*]: Kadastro çalışma alanı içerisinde, yer alan, kadastro adalarını gösteren kroki.

ada fihristi [İng. *block index*]: Kentsel arazi düzenlemelerinde adaların hangi kadastro ve imar paftasında yer aldığını gösteren çizelge.

ada numarası [İng. *block number*]: Kadastro çalışmalarında, kadastro adalarına verilen numara.

ada paftası [İng. *blok type map*]: Kadastro adalarını esas alan, ada grupları ile oluşturulmuş çizim sistemi, pafta türü.

adi yazı hataları: Yasalara göre tapu sicil müdürünün doğrudan düzeltme yetkisinde olan yazım hataları.

afet alanı [İng. *disaster area*]: Deprem, heyelan, çığ, orman yangını ve taşkın gibi doğal afetlere yatkın alan.

afet yönetimi [İng. *disaster management.*]: Afet sonucu doğacak olayların incelenmesine, zararların en aza indirilmesine yönelik afet öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılması gereken çalışmaların planlanması ve uygulanması

aile hukuku [İng. *family law*]: Aile bireyleri arasındaki, evlenme, boşanma gibi ilişkileri düzenleyen yasal kurallar bütünü.

aile konutu [İng. *residential building*]: Ailenin sürekli oturmasına ayrılan konut.

aile şirketi [İng. *family company*]: Akrabaların terekedeki mallarının tümünü veya bir kısmını ya da ortaya başka mallar da koyarak kurdukları şirket.

aile yurdu: Ailesini korumak amacıyla, bir kimsenin taşınmazını ailesine tahsis ederek oluşturduğu yurt.

akaçlama [İng. *drainage*]: Topraktaki fazla suyu akıtmak için yapılan düzenleme, **drenaj**.

alan: bkz. **meşdan**

alelaide tasarruf: Ortak iyelikte, taşınmazın üzerinde küçük onarımlarla, tarım etkinlikleri gibi, paydaşların her birinin tek başına yapabilecekleri etkinlik.

altyapı [İng. *infrastructure*]: Bir yerleşim bölgesi ve sanayi kuruluşu için gerekli olan yol, su, elektrik, iletişim, vb. yapıların tümü, **teknik altyapı**.

alüminyumlu pafta [İng. *aluminium map sheet.*]: Kadastral planların çiziminin yapıldığı, orta tabakası alüminyum alaşımli, alt ve üst tabakaları kağıt olan çizim altlığı.

ana plan [eski: *nazım imar planı*, İng. *master plan, general plan*]: Bir kentin genel yerleşme ilkelerini ve gelişme biçimini ana çizgileri ile gösteren ve uygulama planlarına temel olan plan, **master plan**.

ana sicil [eski: *asli sicil*, İng. *primary register*]: Taşınmazların iyelik bilgilerini, hak ve yükümlülüklerini gösteren, devletin güvencesi altında olan tapu kütüğü, yevmiye defteri, plan ve diğer resmi belgeler bütünü.

ana taşınmaz [eski: *ana gayrimenkul*]: Kat mülkiyetinin tamamına konu olan taşınmaz.

analog harita: bkz. **çizgi harita**

anayol [İng. *arter*]: Birçok yolu besleyen ve birbirine birleştiren, kentlerin yüksek yoğunluktaki bölgelerinden geçen, kavşakları olan ve kent yerleşim alanlarına bağlayan yol.

aplikasyon: bkz. **yer gösterme**

aracı kuruluş [İng. *broker*]: Sermaye piyasası etkinliklerinde bulunmak üzere, yetkili kılınmış bankalar vb. kuruluşlar.

arazi [İng. *land, property*]: 1) Altında, üstünde ya da üzerinde oluşturulmuş, iyelik ve kullanım haklarına konu olan, tüm yapıları ile birlikte yeryüzü parçası, 2) Geniş kırsal alan.

arazi bilgi sistemi [İng. *land information system, LIS*]: Çoğunlukla kırsal alan yönetiminde yararlanılan parsel bazlı coğrafi bilgi sistemi.

arazi düzenleme: bkz. **kırsal alan düzenlemesi**

arazi düzleme [eski: *arazi tesviyesi*, İng. *grading*]: Toprağın altında ve üstünde akaçlama kanalları oluşturmak, toprak erozyonunu en aza indirmek, görünüşü iyileştirmek, sulamayı kolaylaştırmak için arazi yüzeyinin düzleştirilmesi.

arazi hukuku [İng. *land law*]: Araziye ilişkin yasa, yönetmelikler ve kurallar, **toprak hukuku**.

arazi idaresi: bkz. **arazi yönetimi**

arazi kadastro [İng. *rural cadasre*]: kırsal alanda uygulanan kadastro, **tapulama**.

arazi kullanım haritası [İng. *land use map*]: Bir bölgedeki yerleşme alanlarını, arazi kullanım durumunu gösteren harita.

arazi kullanım planı [İng. *land use plan*]: Bir bölgede, arazinin nasıl kullanılacağını, kamusal ve imara izin verilen alanları gösteren yerel ve merkezi yönetimin kararları ile oluşturulmuş, hukuki geçerliliği olan plan.

arazi kullanımı [İng. *land use*]: Konut, sanayi, dinlenme vb. amaçlara ayrılmış kullanım biçimleri.

arazi parçalanması [İng. *fragmentation*]: Toplumsal ve ekonomik amaçları karşılamak üzere, arazinin kullanımı ve korunmasına ilişkin oluşturulmuş kurallar bütünü, **toprak parçalanması**.

arazi parseli [İng. *land parcel, lot*]: Tanımlanmış sınırları olan, iyelik hak ve yükümlülüklerine konu olabilen yeryüzeyi parçası, **parsel**, **kadastro parseli**.

arazi politikası [İng. *land policy*]: Toplumsal ve ekonomik amaçları karşılamak amacıyla, arazinin kullanım ve korunmasına ilişkin oluşturulmuş kurallar bütünü.

arazi toplulaştırma: bkz. **kırsal alan düzenlemesi**

arazi yetenek sınıflaması: Toprak bozulmasına neden olmayacak şekilde, arazinin en uygun kullanım durumunu belirlemek için yapılan planlamalara yönelik arazi sınıflaması.

arazi yönetimi [İng. *land management, land administration*]: 1) Kentsel ya da kırsal arazi kaynaklarının, sürdürülebilir bir biçimde kullanımı ve geliştirilmesi ile ilgili bütünlük yönetme süreci. 2) Araziye ilişkin bilgiler, kurumlar, politikalar ve hukuki düzenlemeler, **arazi idaresi**.

arkeolojik alan: Eski uygarlıklara ait kalıntıların, izlerin ve yapıtların bulunduğu, yetkili organların denetiminde arkeolojik kazı ve çalışmaların yapıldığı alan.

arsa [İng. *land, plot, lot, parcel*]: Kent ve kasabalarda yapı yapmaya ayrılmış ve yerel yönetimin sunduğu kolaylık ve donanımlardan yararlanabilecek arazi.

arsa payı [İng. *ownership share*]: Kat irtifakı veya kat mülkiyetine konu olan yapılarda, bağımsız bölümlerin her birinin arsa üzerindeki iyelik payları.

astralon pafta [İng. *astralone map sheet*]: Kadastro planlarının çiziminin yapıldığı saydam altlık, bu tür bir altlığa çizilmiş kadastro planı ya da haritası.

askı cetveli : Kadastro sonuçlarını ilgililere duyurmak amacı ile düzenlenmiş, hukuki değeri olan duyuru çizelgesi.

atık su yönetimi [İng. *waste water management*]: İnsan sağlığını ve çevreyi korumak amacıyla, atık suyun izlenmesi, işlenmesi ve arıtımı ile ilgili bütünlük yönetme süreci.

avlu: Köy evinin çevresinde bulunan ve çoğu zaman duvar, çit ya da tahta perde ile çevrilmiş alan.

ayırma [eski: *ifraz*, İng. *Subdivision*]: Bir taşınmazın birden çok parçaya ayrılması.

ayırma çapı [eski: *ifraz çapı*]: Düzenleme sınırı ile bölünen parselin bölünme durumunu gösterir çap.

ayni hak [İng. *estate, real right*]: Kişilerin herhangi bir eşya üzerindeki egemenliklerini sağlayan, sınırsız ve sınırlı olabilen, iyelik, kullanma ve yararlanma hakkı biçimindeki haklar.

ayrık düzen: Komşu parseldeki yapılar ile bitişik olmayan yapılaşma durumu.
ayrık nizam.

ayrık nizam bkz. **ayrık düzen**

ayrıntılı plan [İng. *layout plan, site plan*]: Bugünün ve geleceğin yapılaşma durumunu, bayındırlık etkilerini, sokakları, ağaçları, taşınmaz sınırlarını gösteren büyük ölçekli imar planı.

aziller sicili [İng. *deed index*]: Taşınmazlarla ilgili olarak vekaletle işlem yapanların, vekaletlerinin kaldırıldığında kaydedilen ve durumu gösteren yardımcı sicil.

B

bağımsız bölüm [İng. *single space*]: Kat irtifakı veya kat mülkiyeti kurulmuş yerlerde, dükkan, konut gibi bağımsız kullanılan bölümler.

bağımsız bölüm plânı: Kat irtifakı ya da kat mülkiyeti kurulmasına esas olan ve taşınmaz üzerine inşa edilecek yapı ve eklentilerin, bağımsız bölümlerin konumlarını ve numaralarını gösteren plân.

bağımsız ve sürekli haklar [eski: *müstakil ve daimi haklar*]: Başkasına devredilmeyen, mirasçısına kalmayan ve tapu kütüğünde üst hakkı, kaynak hakkı, vb. biçiminde tescil edilen haklar.

bağışlama [eski: *hibe*, İng. *gratuity*]: Bir mal ya da bir hakkı karşılıksız olarak başkasına verme.

bahçe kent [İng. *garden city*]: Kentlerdeki kırsal alanın koşullarını taşıyan yerleşme düzeni.

bakmak koşuluyla bağış: Bir kimsenin taşınmazını, ölünceye kadar kendisinin bakılması, beslenmesi koşuluyla bağışlaması.

baraj [İng. *dam*]: Nehir, ırmak ve çayı doğal akışına engel olacak biçimde beton, toprak ya da kayadan bir duvar oluşturarak bu gövdenin gerisinde su biriktirilmesini sağlayan yapı ya da sistem.

bayındırma: bkz. **imar**

belirli sınır [İng. *fixed boundary*]: Dere, göl, yol, vb. doğal oluşumlarla ya da duvar, çit, hendek vb. yapay olarak belirli olan taşınmaz sınırları.

belirsiz sınır [İng. *general boundary*]: Doğal ya da yapay herhangi bir biçimde belirlenmemiş, kuşkulu olan taşınmaz sınırı.

bilirkişi: bkz. **kadastro bilirkişisi**

birleşik kanalizasyon [İng. *combined sewer*]: Atık ve sel suyunun toplanmasını, boşaltma alanlarına taşınmasını sağlayan tek bir kanalizasyon sistemi.

birleştirme [eski: *tevhid*, İng. *amalgamation*]: Birbirine bitişik parsellerin tek bir parselde dönüştürülmesi için yapılan işlemler.

birleştirme değeri [eski: *tevhidi kıymet*]: Birden çok hakkın ya da parçanın birleşmesi sonucu ortaya çıkan taşınmaz değeri.

bitey [İng. *flora*]: Yeryüzü bitki örtüsü, **flora**.

boru hattı [İng. *pipeline*]: Petrol, doğal gaz gibi yakıtları bir yerden uzak noktalara ileten, pompalama donanımı, vanaları ve depolama birimleri bulunan boru ağı, sıvı ya da gaz iletme sistemi.

boşaltma kanalı [eski: *tahliye kanalı*, İng. *drainage canal*]: Toprakta oluşan fazla suyun akıtılması için yapılan kanal.

bölge planlama [İng. *regional planning*]: Bir kentten büyük alanların, daha iyi yaşam koşullarını sağlamak amacıyla düzenlenmesi.

bölgesel koordinat sistemi: bkz. **yerel koordinat sistemi**

bölünebilir taşınmaz [İng. *divisible real estate*]: Yasalara ve fizik kurallarına göre iki veya daha fazla parçaya ayrılabilen taşınmaz.

bölünemez taşınmaz [İng. *indivisible real estate*]: Yasalara ve fizik kurallarına göre iki veya daha fazla parçaya ayrılamayan taşınmaz.

bütünleme [İng. *completion, verification*]: Fotogrametrik kadastro çalışmalarında, fotogrametri yöntemi ile çizilmiş haritaların, arazi ile karşılaştırılarak gerekli düzeltmelerin yapılması, eksiklerinin tamamlanması, hukuksal incelemeler ile kadastro haritalarına dönüştürme işlemi.

bütünleyici parça [eski: *mütemmim cüz*, İng. *integral part*]: Taşınmazı bütünleyen, ona zarar vermeden ayrılması olanaksız bölüm.

büyütölmüş fotoğraf [İng. *enlarged air photo*]: Fotogrametrik kadastro çalışmalarında, arazideki hukuki incelemeleri ve taşınmaz sınırlarını üzerinde gösterebilmek amacıyla orijinal hava fotoğraflarının birkaç kez büyütölerek üretilmiş hava fotoğrafı.

C

CBS: bkz. **coğrafi bilgi sistemi**

cins değişikliği [eski: *tahavvülat*, İng. *land use conversion*]: Taşınmazın bahçe, tarla iken arsaya dönüşmesi gibi nitelik ve bu durumun kadastro kayıtlarına aktarılması işlemleri, değişiklik.

coğrafi bilgi sistemi [İng. *geographic information system, GIS*]: 1) Harita üretimini, güncelleştirilmesini ve harita kullanımını kolaylaştıran, bu bilgileri ekranda görüntüleyebilen kağıt harita biçimine dönüştürebilen bilgisayar donanım ve yazılım sistemi. 2) Yeryüzü ile ilgili bilgilerin toplanmasını, işlenmesini, sorgulanmasını ve sunumunu sağlayan, kullanıcıların amaçlarına uyarlanabilen bir temel bilgisayar yazılımı, **CBS**.



ap: bkz. **aplı tasarruf belgesi**

aplı tasarruf belgesi [İng. *Individual land parcel plan*]: Bir parselin kadastro planından kopya edilmiş ilgili parçası ile bu parselle ilgili bilgileri içeren belge, **kadastro çapı, çap**.

Çayır alanı: Taban suyu yzeeye yakın olan çoğunlukla uzun boylu otlardan oluşan yem alanları, **ayır arazisi**.

Çayır arazisi: bkz. **ayır alanı**

ÇED: bkz. **evresel etki değerlendirme**

ÇED raporu: bkz. **evresel etki raporu**

ereve paftası: bkz. **dolu pafta**

evre [İng. *environment*]: Bir organizmanın var olduğu ortam ya da koşullar; doğal fiziksel egeleri ve etkileştiği insan ürünü koşullar.

evre bilim [İng. *ecology*]: Canlı varlıkların içerisinde yaşadıkları doğal ortamları ile inceleyen bilim dalı, **ekoloji**.

evre analizi [İng. *environmental analysis*]: Belirli bir arazinin topoğrafik, jeolojik, hidrolojik ve kültürel özellikleri gibi çevresel özelliklerinin irdelenmesi.

evre değerlendirmesi [İng. *environmental assessment*]: Bir projenin ya da araziye ilişkin bir eylemin evre açısından yararlı olup olmayacağı ve çevresel etki raporunun gerekip gerekmediğini saptamak amacıyla yapılan inceleme.

evre düzeni planı [İng. *environmental plan*]: lke ve bölge plan kararlarına uygun olarak her türlü yerleşme ve arazi kullanım kararlarını belirleyen plan.

evre hukuku [İng. *environmental law*]: evre kirliliğinin önlenmesi, tarihi, doğal ve kültürel çevrenin korunmasını sağlayacak yasal düzenlemeler.

evre koruma [İng. *environmental protection*]: Tehlikeli atık maddelerin çevreye boşaltılmasının en aza indirilmesi ya da önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar, kaynakların bu gereksinime uygun yönetimi.

evre mühendisliği [İng. *environment engineering*]: Çevrenin korunması, kirliliğin azaltılması, daha iyi bir çevrenin oluşturulması ile ilgili teknolojilerin tasarlanması, evre süreçlerinin irdelenmesi ve önlemler alınması konusunda işlevi ve yetkisi olan mühendislik dalı.

çevre planlaması [İng. *environmental planning*]: Bir kentin çevresi ile birlikte tasarlanması gerekli bölgeleri, bölgesel planlamalarla ilişki kurularak hazırlanan koruma, kullanma ve yerleşme düzenlemeleri için yapılan planlama.

çevre yolu [İng. *beltway, periphery road*]: Ana ulaşım yolları ile bağlantılı, genellikle kenti çevreleyen ulaşım ağı.

çevre yönetimi [İng. *environmental management*]: Toprak, su ve hava gibi doğal kaynakların kullanılması ile ilgili çevre etkisini göz önünde tutan, uygulamaların tümü ve bununla ilgili planlama, programlama ve izleme etkinliği.

çevresel denge [İng. *ecological balance*]: Bayındırma önlemleri ile birlikte var olan doğal yapının korunması ve güçlendirilmesi.

çevresel etki değerlendirmesi [İng. *enviromental impact assessment*]: Yeni gelişme ve projelerin çevreye olabilecek sürekli ya da geçici etkilerinin toplumsal sonuçları ve seçenekli çözümleri de içine alacak biçimde analizi ve değerlendirilmesi, **ÇED**.

çevresel etki raporu [İng. *enviromental impact statement*]: Çevresel etki değerlendirme çalışmalarını gösteren ayrıntılı rapor, **ÇED raporu**.

çevresel faktörler [İng. *enviromental factors*]: Değerleme yapılan taşınmaz değeri üzerinde hiçbir etkisi olmayan dış etkenler.

çevreye duyarlı alan [İng. *enviromental sensitive area*]: Doğal yerleşmeleri ve geleneksel tarımsal etkinlikleri koruma amaçlı, yoğun tarımdan geleneksel tarıma dönmek için özel önlemler almak gereği duyulan alan.

çıplak iyelik [İng. *bare ownership*]: Bir taşınmazda kullanm ve yararlanma hakkı dışındaki iyelik, **kuru iyelik**.

çizgi harita [İng. *line map*]: Ayrıntıları soyut nokta ve çizgilerle gösteren, kağıt üzerine çizilmiş, basılarak çoğaltılmış ya da çoğaltılmamış, alışımlı harita türü, **analog harita**.

çizim [eski: *tersimat*, İng. *drawing, plotting*]: 1) Ölçü değerlerini kullanarak, kağıt üzerinde ya da ekranda harita ve plan oluşturma işi. 2) Fotogrametrik stereomodel üzerinde haritada bulunması gerekli ayrıntıları çizme işi.

çok merkezli kent: Ayrı ayrı merkezler çevresinde gelişen ve birbirine bağlı yerleşim birimi.

çok yönlü kadastro [İng. *multi purpose cadastre*]: Genel amaçlarının ötesinde, kadastronun sürdürülebilir gelişme çalışmaları için gerekli bilgileri de içeren kadastro türü.

çöplük [İng. *dump site*]: Katı atıkların boşaltılıp üstü açık bırakılan atık alanı.

D

dağıtım cetveli: Her imar adası için düzenlenen ve oluşan yeni parsellerin kadastro ya da imar parselleri ile ilişkisini gösteren çizelge.

dağıtım normu: Toprak dağıtımından yararlanacaklara verilecek toprak büyüklüğü.

dalgakıran [İng. *jetty*]: Dalga, gelgit ve akıntılardan korumak amacıyla, deniz, göl ve ırmak kenarlarına yapılan set, yapı.

dar kıyı : Kıyı kenar çizgisi ile kıyı çizgisinin çakıştığı alan.

defter değeri [eski: *defter kıymeti*]: Bir işletmenin aktif toplamından borçlarının düşülmesi sonucu bulunan değer, **kayıtlı değer**.

değer [eski: *kıymet*, İng. *value*]: Satılabilir, değiştirilebilir bir nesnenin, çeşitli ölçütlere göre belirlenmiş parasal karşılığı.

değer artış vergisi [İng. *development charge*]: Bir kamu hizmeti sonunda taşınmazın artan değeri üzerinden alınan vergi.

değer haritası [İng. *valuation map*]: Arsa ve arazilerin birim fiyatını gösteren ve belli zaman aralıklarında üretilen harita.

değer yitimi [eski: *kıymet kaybı*]: Eskime, çürüme, teknolojik değişiklikler, çevresel faktörler ve insan davranışları nedeniyle taşınmazda oluşan değer düşüklüğü.

değerleme [İng. *valuation, assesment, appraisal*]: Bir taşınmazın belli ölçütlere göre, güncel, kira, kullanım ya da yatırım değeri gibi değerlerinin belirlenmesi işi

değerleme belgesi: Görevin esasını, amacını ve değerlendirme sonuçlarını kayıt altına alan, incelenen bilgileri, pazar analizi çalışmalarını, yöntemlerini, görüşleri ve sonuçları açıklayan belge, **değerleme raporu**.

değerleme raporu: bkz. **değerleme belgesi**

değerleme standartları [İng. *assessment standards*]: değerlemede kullanılan ve çoğu kez uluslararası değerlendirme standartları.

değerleme tarihi [İng. *valuation date*]: Değerleme hakkındaki görüşlerin uygulanmaya konulacağı tarih.

değerleme uzmanı [İng. *appraiser*]: Bir taşınmazın, belirli ilkelere göre, değerlemesini yapabilen, değerlendirme uzmanlığı lisansı bulunan kişi.

değerleme yaklaşımı [İng. *assessment approach*]: Değer kestiriminde uygulanan ilkelerin bütünü.

değişebilir sınır [İng. *changeable boundary*]: Doğal ve yapay işaretlerle belirli olmayan, genişlemeye uygun taşınmaz sınırı.

değişim değeri: El değiştiren ya da takas edilen bir taşınmazın parasal karşılığı.

değişmez sınır [eski: *sabit sınır*, İng. *fixed boundary*]: Doğal ya da yapay işaretlerle belirli olan taşınmaz sınırı

deniz seddi [İng. *seawall*]: Sahili koruyan ve iç kısımlara taşmaları önleyen deniz kenarlarındaki sağlam duvar.

devletleştirme: Özel kişi ya da kuruluşların iyeliğinde bulunan varlıkların, malların kamu yararı amacıyla devlet iyeliğine ve yönetimine alınması.

devre mülk [İng. *time share property*]: Bir konutun ya da bir yapının bağımsız bölümünün ortak iyelerinin, ortaklık paylarına uygun olarak yılın belirli dönemlerinde yararlanmasını sağlayan irtifak hakkı.

devre tatil [İng. *time share vacation*]: Tatil yapılan bir kuruluştan, belirli zaman dilimlerinde yararlanma hakkı.

dijital harita: bkz. **sayısal harita**

dikili tarım arazisi: Ağaç, ağaççık ve çalı formundaki bitkilerin tarımı yapılan arazi.

dinlenme yeri [İng. *recreation area*]: Kentsel alanlarda insanlara dinlenme ve eğlenme gereksinimleri için ayrılan ve kişi başına büyüklüğü yasayla belirtilen alan, **rekreasyon alanı**.

direy [İng. *fauna*]: Bir bölgedeki hayvan türleri ve dağılımı, **fauna**.

dirlik: Osmanlı İmparatorluğunda, bir hizmet karşılığında, kullanım hakkı verilen taşınmaz ve bu nitelikteki toprak kullanım sistemi.

doğa koruma alanı [İng. *nature protection area*]: Doğal çevrenin korunması ve araştırılması için ayrılmış alan.

doğal kaynak [İng. *natural resource*]: Yer yüzünde ve yer altında bulunan, ağaç, temiz su, madenler gibi zenginlik kaynağı olan, insan yaşamı için değer oluşturan şeyler.

doğal sınır [eski: *tabii hudut*, İng. *natural boundary*]: Doğanın oluşturduğu, göl, deniz kenarı, ırmak kenarı ya da uçurum gibi doğal oluşumlu parsel sınırı.

doğal zemin [eski: *tabii zemin*, İng. *natural ground*]: Dolgu ya da kazı yapılmamış arazi.

doğrudan tescil [eski: *resen tescil*, İng. *direct registration*]: İmar, arazi toplulaştırma vb. uygulamalar sonucunda ortaya çıkan ve ilgisinin başvurusu olmaksızın yapılan tescil.

doğruluk [eski: *hassasiyet*, İng. *accuracy*]: Ölçülerin ya da ölçülerden elde edilen büyüklüklerin gerçek değere yakınlığını gösteren, genellikle karesel ortalama hata ile ölçülen nitelik.

dolgu [İng. *riprap*]: Set erozyonunu önlemek için düzensiz biçimde bir araya konmuş kaya parçası, taş ya da betondan yapılmış duvar.

dolu pafta [İng. *frame sheet*]: Ülke düzeyinde ya da bir kent ve kasaba için düzenlenmiş pafta bölümlenme sisteminde oluşturulmuş pafta çizim türü, **çerçeve paftası**.

DOP: bkz. **düzenleme ortaklık payı**

dönüm: 919 - 2500 metrekare arasında değişen, yasal olarak 1000 metrekare olarak belirlenmiş alan ölçüsü birimi.

drenaj: bkz. **akaçlama**

durum haritası [eski: *halihazır harita*, İng. *city map, town map*]: Mekansal düzenlemelere altlık olmak, kent ve kasaba yönetiminde kullanmak amacıyla yapılan harita.

duyarlılık [eski: *hassasiyet*, İng. *precision*]: 1) Bir ölçü kümesindeki ölçülerin birbirlerine yakınlığını, uyumluluğunu gösteren, genellikle karesel ortalama hata ile ölçülen nitelik. 2) Ölçü aletlerinin ölçebileceği en küçük miktar ile ilgili nitelik, **çözünürlük**, **incelik**.

düzelme [eski: *tashih*, İng. *rectification*]: Tapu kütüğündeki yanlış kaydın belgelere uygun duruma getirilmesi.

düzeltilmeler sicili [eski: *tashihler sicili*, İng. *rectification register*]: Tapu kütüğü ve kadastro planlarında yapılan düzeltilmelerin kaydedildiği sicil.

düzenleme alanı [İng. *land arrangement area*]: Kentsel ve kırsal alanlarda yapılacak düzenlemelerin sınırları içinde kalan alan.

düzenleme ortaklık payı [İng. *development readjustment share*]: Kırsal ve kentsel alan düzenlemelerinde, kamusal gereksinim için, düzenlemeye katılan parsellerden kamuca alınan yasal miktar, **DOP**.

düzenleme sınırı: Düzenlenecek imar adaları ile birlikte imar plânına göre yol, meydan, park, genel otopark, yeşil alan gibi genel hizmetlere ayrılan ve tescile bağlı olmayan alanlar ile cami, karakol vb. yerleri çevreleyen sınır.

E

eğim haritası [İng. *slope index map*]: Araziyi eğim gruplarına ayırarak gösteren, çeşitli arazi yönetim projelerinde yararlanılan harita.

eklenti [eski: *teferruat, müstemilat*]: Kullanım ya da işletilmesi için gerekli olan ve taşınmaza bağlı bulunan kömürlük vb. taşınır, taşınmaz öge.

ekoloji: bkz. **çevrebilim**

ekonomik ömür: Yapının, meyve bahçesi vb. tarımsal ürün alanlarının ekonomik olarak kullanılabilceği beklenen süre.

ekosistem [İng. *ecosystem*]: Birbirleriyle ve cansız ortamla ilişki içinde olan kendi içinde yeterli bitki ve hayvan topluluğu.

elbirliği iyeliği [eski: *ıştirak halinde mülkiyet*, İng. *tenancy in collective property*]: Pay oranları belli olmaksızın birden çok kişinin bir taşınmaza iye olması.

elmen: bkz. **zilyet**

elmenlik: bkz. **zilyetlik**

emlak alım-satım vergisi [İng. *real estate transaction tax*]: Taşınmazın ya da yararlanma hakkının el değıştirmesi sırasında alınan vergi.

emlak beyan değeri [İng. *real estate value statement*] Taşınmaz iyeleri tarafından belediyelere bildirilen taşınmaz değeri.

emlak komisyonculuğu [İng. *real estate agency*]: Taşınmazların alınması, satılması, kiraya verilmesi vb. işlerde kişiler arasında aracılık işi.

emlak vergisi [İng. *land tax, property tax*]: Taşınmaz değeri üzerinden her yıl alınan vergi, **taşınmaz vergisi**.

emsal karşılaştırma yaklaşımı: bkz. **karşılaştırma yaklaşımı**

enerji korunması [İng. *energy conservation*]: Enerji kaynaklarının akılcı ve denetimli kullanılması ile ilgili her türlü önlem ve etkinlikler.

eşya hukuku [İng. *real law*]: Eşya üzerindeki egemenlik haklarını düzenleyen hukuk kuralları.

F

fauna: bkz. **direy**

fen kontrol memuru [İng. *chief cadastre technician*]: Kadastronun teknik yönlerini denetleyen ve kadastro komisyon üyesi olan eleman.

fen memuru [İng. *cadastre technician*]: Kadastronun teknik bölümünde görevli, diğer kurum ve kuruluşlarda, belediyelerde de benzeri görevler yapan yetkili eleman.

fenni sorumlu: Bir yapının ya da projenin teknik kurallara uygunluğunu denetleyen uzman.

finansal modelleme: Bir ortaklığın ya da malın para ve kredi getiri önlemlerinin hesaplanabildiği belirli aralıklı gelir veya nakit akışı.

fiziksel ömür: Bir taşınmazın kullanılabilir durumda olacağı süre.

flora: bkz. **bitey**

fotogrametri [İng. *photogrammetry*]: Fotoğraf aracılığı ile ölçme ve bilgi toplama bilimi ve teknolojisi.

fotogrametrik harita yapımı [İng. *photogrammetric mapping*]: Hava fotogrametrisi yöntemi ile haritaların üretilmesi.

fotoplan [İng. *photoplan*]: Düz alanların hava fotoğraflarının tam düşeye dönüştürülerek ve ölçeklendirilerek oluşturulmuş, geometrik olarak harita özelliği taşıyan fotoğrafik ürün.

G

gabari [İng. *loading gauge*]: İmar kurallarına uygun bir yapı izninde verilen en büyük yükseklik değeri.

gecekondu [İng. *shanty, squatter*]: Yasalara ve imar kurallarına aykırı olarak, gerçek ya da tüzel, kamusal ve özel kişilerin toprakları üzerine yapılan yoksul halk kesimlerinin üzerinde yaşadıkları yapı, barınak türü.

gecekondu bölgesi [İng. *slum areas, squatter settlement, illegal housing zone*]: Gecekondu yapılarından oluşan kent kesimi.

gecekondu iyileştirme bölgesi [eski: *gecekondu ıslah bölgesi*, İng. *illegal housing rehabilitation zone*]: Gerekli kamu hizmetleri götürülerek iyileştirilmesi planlanan ve bu amaçla ayrılan yerleşme alanları.

gecekondu önleme bölgesi [İng. *illegal housing prevention zone*]: Gecekondu yasasına göre konut yapımına ayrılan bölge.

geçerli sınır: Taşınmaz iyelerinin kendi aralarında anlaşarak oluşturdukları taşınmaz sınırı.

geçici not [eski: *muvakkat şerh*, İng. *remark, note*]: Tapu işlemlerinde ilgisinin haklarının bir tehlikeye uğramaması ve hakkını kanıtlama veya eksikliğini tamamlamak için tapu sicilinde ayrılan bölüme düşülen not.

geçici şerh: bkz. **geçici not**

geçiş hakkı [İng. *right of access*]: Bir kimsenin iyesi olduğu taşınmazından diğer taşınmaza ya da yola geçebilme hakkı.

gelir çarpanı: Bir taşınmazın satış fiyatı veya değeri ile ortalama yıllık gelir veya gelir beklentisi arasındaki oran.

gelir indirgeme yaklaşımı: bkz. **gelir yaklaşımı**

gelir yaklaşımı [İng. *income approach*]: Değerlemesi yapılan taşınmaz ile ilgili gelir ve gider bilgilerini göz önünde tutan değerlendirme yöntemi.

gelişme alanı [eski: *inkişaf alanı*]: İmar planı sınırları içinde kalan ve imar raporlarında belirtilen sürede gelişmeye ayrılan alan.

genel sınır [İng. *general boundary*]: Kadastro çalışmalarının yapılacağı alanı gösteren, köy ya da mahalleyi çevreleyen sınır.

genel sınır krokisi [İng. *general borundary sketch*]: Kadastro çalışma alanını belirleyen sınırı gösteren kroki.

gerçek değer: Taşınmazların kamulaştırılması sırasında iyesine, kamu kurumunca ödenmesi öngörülen, teorik değer.

GPS: bkz. **küresel konumlama sistemi**

grafik kadastro [İng. *graphical cadastre*]: Herhangi bir koordinat sistemi oluşturulmaksızın kapalı poligonlar yardımı ile yapılan kadastro türü.

grafik kadastro paftası [İng. *graphical cadastre map sheet*]: Grafik kadastro uygulamaları sonucunda elde edilmiş kadastro planı, **grafik pafta**.

grafik pafta: bkz. **grafik kadastro paftası**

güncel değer [eski: *rayiç bedel*, İng. *market value*]: Taşınmazın belirli bir tarihteki değeri.

güncelleme: bkz. **kadastro güncellemesi**

H

hacizler sicili: Haczedilen taşınmazların yazıldığı sicil.

ham toprak [eski: *hali arazi*]: Tarım alanına dönüştürülemeyen, ekonomik yararı olmayan arazi.

harita [İng. *map*]: Bir yer yüzü parçası üzerindeki doğal ve yapay ayrıntıların konumlarını, belirli bir ölçekte küçülterek topoğrafik özellikleri ile birlikte kağıt üzerinde gösterimi.

harita mühendisliği [İng. *surveying engineering*]: Temel topoğrafik, kadastral ve durum haritalarının üretiminde görevli ve sorumlu olan, her tür arazi projelerinde diğer meslek elemanları ile birlikte projeler üretebilen, bu projeleri yönetebilen, uygulayan, ilgili donanım ve yazılımları kullanabilen ve bu nitelikleri kazandırıcı eğitim gören mühendislik alanı, **harita ve kadastro mühendisliği, jeodezi ve fotogrametri mühendisliği**.

harita ve kadastro mühendisliği: bkz. **harita mühendisliği**

hata sınırı [eski: *tecvizi hata*, İng. *tolerance*]: Ölçme pratiğinde, ölçü sonuçlarının duyarlık ya da doğruluklarının değerlendirilmesinde aşılmaması gereken ve karesel ortalama hatanın genellikle üç katı olarak alınan değer, **hata toleransı**.

hata toleransı: bkz. **hata sınırı**

hava fotogrametrisi [eski: *havai fotogrametri*, İng. *aerial photogrammetry, aerophotogrammetry*]: Uçaktan çekilen fotoğraflar ile çalışılan, orta ve büyük ölçekli harita üretiminde yoğun ve yaygın olarak kullanılan fotogrametri yöntemi.

havza yönetimi [İng. *watershed management*]: Su toplama havzalarında, doğal kaynaklardan en iyi şekilde yararlanabilmek için gerekli planlama ve geliştirme etkinliklerini de içeren yönetim biçimi.

hazine arazisi: Tescil edilmiş ya da edilmemiş, devletin iyeliğindeki kamu taşınmazı.

hidroloji [İng. *hydrology*]: Yeryüzeyi ve yer altı suları, bunlarla ilgili konuları inceleyen bilim dalı, **su bilimi**.

hidroloji haritası [İng. *hydrological map*]: Akarsu, göl vb. su varlığının öğelerini gösteren orta ölçekli tematik harita.

hidrolojik inceleme [İng. *hydrologic study*]: Bir alanın su varlığının niceliksel değerlendirilmesi, taşkın denetimi gibi suların değişik yönlerinin sistematik olarak değerlendirilmesi.

hukuki kadastro [İng. *juridical cadastro*]: Kayıtlardaki kadastro bilgilerinin ve kadastro planlarının devlet güvencesi altında olan kadastro türü, **hukuksal kadastro**.

hukuksal kadastro: bkz. **hukuki kadastro**

hurda değeri: Olası kullanım ömrünün sonunda, bir taşınmazın belirlenebilen değeri.

I

ıslah imar planı: bkz. **imar ıslah planı**

İ

identifikasyon [İng. *identification*]: Fotogrametrik kadastro çalışmalarında daha sonraki stereo değerlendirmede kullanılmak üzere taşınmaz sınırlarının, büyütülmüş hava fotoğrafları üzerinde gösterilmesi.

identifikasyon fotoğrafı [İng. *identification photograph*]: Fotogrametrik yöntemle arazi kadastrosu çalışmalarında taşınmaz sınırlarını gösteren büyütülmüş hava fotoğrafı.

ifraz: bkz. **ayırma**

ilan: bkz. **kadastro ilanı**

iltizam sistemi: Osmanlı İmparatorluğunda, tımar sisteminin kaldırılmasından sonra, peşin vergi karşılığında toprağın kullanım hakkının kişilere verilmesi sistemi.

imar [İng. *development, zoning*]: Yerleşme bölgelerinin gelişip güzelleşmesi, yaşam koşullarına uygun hale getirilmesi, bununla ilgili kurallar bütünü. **bayındırma.**

imar adası [İng. *building block*]: İmar planlarındaki yol, nehir, göl vb. ile çevrili parseller topluluğu.

imar hakkı [İng. *development right*]: Kamu kuruluşları ve belediyelerin, planlama, imar ve inşaat hizmetleri sonucunda taşınmaz iyelerine sağladığı haklar.

imar ıslah planı: Düzensiz ve sağlıksız biçimde gelişmiş yerleşme bölgelerinde uygulanmak üzere hazırlanan, mevcut durumu da dikkate alan iyileştirme planı, **ıslah imar planı.**

imar ihya: Orman dışında kalan ve devletin iyeliğinde bulunan, herhangi bir kamu hizmetine verilmemiş tarım dışı arazinin, emek ve para harcayarak tarım alanına dönüştürülmesi.

imar parseli [İng. *zoning lot, plot*]: Kent ya da kasaba imar düzenine uygun olarak oluşturulmuş taşınmaz, **parsel.**

imar planı [İng. *zoning plan, development plan*]: Kent ya da kasaba halkının insanca yaşamasını sağlamak amacıyla; oturma, çalışma, dinlenme ve ulaşım yerlerinin ve bölgelerin kullanım biçimleri ile taşınmazları düzenleyen belge.

imar programı [İng. *development program*]: İmar planını uygulayabilmek için yapılması öngörülen bayındırma ve kamulaştırma vb işlemleri, dönemler içinde düzenleyen program.

imar planı uygulaması [İng. *development plan implementation*]: Taşınmazların imar planına uygun duruma getirilmesi ve tapu sicilinin buna göre yeniden düzenlenmesi.

imar projesi [İng. *development project*]: Yerleşme bölgelerinin geliştirilmesi, yaşam koşullarına uygun duruma getirilmesi için yapılan hesap, çizim vb. çalışmalar.

incelik: bkz. **duyarlık**

indirgeme: Belirli bir sürede ve bir tarihte, net gelir ya da net tahsilatların sermaye değerine dönüştürülmesi işlemi.

indirgeme faktörü: Geliri, değere dönüştürmek için kullanılan katsayı.

ipotek [eski: *rehin*, İng. *hypothecation*]: Belirli bir miktar ve süre için sağlanacak kredi ya da doğması olası bir borç için taşınmazın güvence olarak gösterilmesi ve bu durumun tapu kütüğüne kaydedilmesi, **taşınmaz tutusu, tutu**.

ipotek belgesi [İng. *mortgage certificate*]: İpotek işlemi sonunda tapu sicil yetkililerince alacaklıya verilen belge.

ipotek derecesi: Aynı taşınmazdaki birden çok ipoteğin birbirine karşı üstünlüğünü gösteren ve tapu kütüğünde de belirtilen sıralama.

ipotekli borç senedi [İng. *mortgage*]: Güvence altına alınan taşınmazın, paraya çevrildiğinde alacağın karşılanmaması durumunda, borçlunun diğer mallarının paraya çevrilerek eksikğin tamamlanmasını sağlayan, başkasına da devredilebilme özelliği olan ipotek türü.

irad senedi [İng. *mortgage*]: Bir alacak dolayısıyla üzerinde yükümlülük kurulan bir taşınmazdan, ödenmesi gerekli bir para karşılığı biçiminde bağımsızlaştırılarak, düzenlenen belge.

irtifak hakkı [İng. *servitude; easement*]: Taşınmazlar üzerinde başkalarının yararlanması için kurulmuş, yararlanma, geçit, vb. haklar.

iskan: bkz. **yurtlandırma**

işgal: bkz. **taşınmaz işgali**

ıye [eski: *malik*, İng. *owner; proprietor*]: Kendisinin olan bir şeyi, yasaya uygun olarak dilediği gibi kullanabilen kimse, **sahip**.

ıyelik hakkı [eski: *mülkiyet hakkı*, İng. *ownership right*]: Bir taşınmaz üzerindeki yasal egemenlik ve bu durumu güvence altına alan hak.

ıyi niyet [eski: *hüsnü niyet*, İng. *bona fide*]: Herhangi bir kişi ya da konu için hiçbir kötü düşünce beslememe.

J

jeodezi ve fotogrametri mühendisliği: bkz. **harita mühendisliği**

jeoloji haritası: [İng. *geological map*]: Jeolojik oluşumları ve yapıları, bunların sınırlarını gösteren orta ölçekli tematik harita, **jeolojik harita**.

jeolojik harita: bkz. **jeoloji haritası**

K

kaba hata [İng. *gross error, blunder*]: Ölçmeler sırasında ölçme aletinden ya da hesaplamalar sırasında çalışanların özensizliğinden kaynaklanan büyük ölçü ve hesaplama hatası.

kaçak yapı: İmar kurallarına uygun olmayan ya da yapı izni alınmış olmakla birlikte yapı iznine uygun olmayan yapı.

kadastral ölçme yöntemi: bkz. **kadastro ölçme yöntemi**

kadastral sistem: bkz. **kadastro sistemi**

kadastro [İng. *cadastre*]: Bir ülkedeki her tür taşınmazın, iyesi, yeri, yüzölçümü, sınır ve değerlerinin devlet eliyle saptanıp plana bağlanması işi.

kadastro adası [İng. *cadastral block*]: İrmak, deniz, göl, yol gibi doğal ve yapay sınırlarla çevrelenmiş parseller topluluğu, **ada**.

kadastro arşivi [İng. *cadastral archive*]: Kadastro planlarının güvenliğinin sağlanması amacıyla, plan ve bunun oluşturulmasına yarayan tüm belgelerle plandaki değişikliği gerçekleştiren belgelerin kopyalarının merkezde toplanması sonucu meydana getirilen arşiv.

kadastro bilgi sistemi [İng. *cadastral information system*]: Kadastro sisteminin işletilmesi, yönetilmesi amacı ile oluşturulmuş parsel bazlı bilgi sistemi.

kadastro bilirkişisi [İng. *expert witness*]: Kadastro çalışmaları sırasında, taşınmaz iyeleri ve sınırları konusunda bilgisine başvurulmuş ve nitelikleri kadastro yasasında belirtilen uzman kişi, **bilirkişi**.

kadastro bölgesi [İng. *cadastral area*]: Kadastro çalışması yapılacak il ya da ilçe sınırları içinde kalan alan, **kadastro projesi alanı**.

kadastro çalışma alanı [İng. *cadastre project area*]: Kadastro yapılan ya da yapılacak köy ya da mahalle.

kadastro çapı: bkz. **çaplı tasarruf belgesi**

kadastro değeri [İng. *cadastral value*]: Kadastro çalışmaları sırasında belirli kurallara göre taşınmazın saptanan değeri.

kadastro güncellemesi [İng. *cadastre update*]: Güncelliğini yitirmiş eski kadastro planlarının ve diğer bilgilerin güncel duruma getirilmesi için yapılan işlemler, **güncelleme**.

kadastro harcı: Kadastro çalışmaları tamamlandıktan sonra, taşınmaz iyelerinden alınan katkı payı.

kadastro haritası [İng. *cadastral map*]: Taşınmazların sınırlarını, üzerindeki yapı, vb. bilgileri gösteren, ada ve parsel numaraları bulunan, eşyükselti eğrileri olan ya da olmayan harita, **kadastro planı**.

kadastro ilanı: Kadastro çalışmalarından önce ve sonra, durumu ilgililerine açıklayan ve hukuki sonucu olan duyuru, **ilan**.

kadastro komisyonu: Kadastro çalışmalarının sonuçlarına yapılan itirazları incelemek ve karara bağlamak üzere oluşturulan kurul.

kadastro mahkemesi [İng. *cadastral court*]: Kadastro çalışmaları sonunda ortaya çıkan anlaşmazlıklara bakmakla görevli ve yetkili özel yargı birimi.

kadastro müdürlüğü: Kadastro yapmak ve kadastro planlarını güncel tutmakla yetkili ve yükümlü yönetim birimi.

kadastro mühendisi [İng. *cadastre engineer*]: Kadastro çalışmalarını yürüten, yöneten ya da denetleyen uzman harita mühendisi.

kadastro ölçme yöntemi [İng. *cadastral surveying method*]: Kadastro ölçmeleri sırasında uygulanan, prizmatik, takeometrik alım gibi adlar verilen ölçme türü, **kadastral ölçme yöntemi**.

kadastro ölçmesi [İng. *cadastral surveying*]: Kadastro çalışmalarında ya da güncelleme ve yenileme çalışmalarında uygulanan ölçme türü ve ölçme işlemi.

kadastro paftası [İng. *cadastral map sheet*]: 1) Kadastro planlarının üzerine çizildiği altlık. 2) Kadastro plan ve haritalarından her biri.

kadastro parseli [İng. *cadastral parcel*]: Kadastro çalışmalarında sınırları belirli olan arazi parçası, parsel.

kadastro planı [İng. *cadastral plan*]: Eşyükselti eğrileri olmayan kadastro haritası.

kadastro projesi [İng. *cadastre project*]: Bir ülkede ya da bir bölgede kadastro yapmayı amaçlayan ya da kadastro sistemini kurmayı amaçlayan proje.

kadastro projesi alanı: bkz. **kadastro bölgesi**

kadastro sistemi [İng. *cadastral system*]: 1) Taşınmazlar ile özel ve tüzel kişiler arasındaki ilişkileri düzenleyen güvence altında tutan kurallar ve yöntemler bütünü. 2) Ülkeden ülkeye değişen nitelikleri olan kadastro türü, **kadastral sistem**.

kadastro tutanağı: Kadastro çalışmaları sırasında taşınmazların iyelik durumlarının ve kazanım biçimlerinin açıklandığı, muhtar ve bilirkişilerin katılımıyla görevli olanlarca düzenlenen belge, **tutanak**.

kadastro üyesi [eski: *tapu azası*]: Kadastro çalışmaları sırasında taşınmaz iyelik durumunu inceleyen kurulun yöneticisi, **kurul üyesi**.

kadastro yargıcı [eski: *kadastro hakimi*]: Kadastro mahkemesinde görev yapan hukuk adamı, **yargıç**.

kadastro yenilemesi [İng. *renovation of cadastre*]: Herhangi bir nedenle uygulama yeteneğini kaybeden bir kadastro nun yeniden yapılması, **yenileme**.

KAKS: bkz. **kat alanı katsayısı**

kalıntı değeri [İng. *residual value*]: Bir taşınmazın kestirilen yararlı ömrünün sonundaki değeri.

kamu orta malı [İng. *public property, common property*]: Kamunun yararlanmasına ayrılan ve tapu sicilinde özel sicile kaydedilen, mera, otlak, yaylak vb. taşınmazlar.

kamu ölçmeleri: Kadastro, imar uygulamaları, kamulaştırma, kırsal ve kentsel toprak düzenlemeleri ile ilgili ölçme bilgisi alanı ve bu alanı içeren bilim dalı.

kamu taşınmazı [İng. *entailed land*]: Devletin iyeliği altındaki taşınmaz

kamu yararı [eski: *amme menfaati*, İng. *public interest*]: Yapılan ve yapılacak işlemlerde kamusal yararın ön planda tutulması.

kamu yönetimi [eski: *amme idaresi*, İng. *public administration, public management*]: 1) Devlet eliyle yönetilen işlerin tümü, 2) yürütme organının kamu hizmetlerine ilişkin etkinlikleri.

kamulaştırma [eski: *istimlak*, İng. *expropriation*]: Kamu yararına projelerin uygulanmasında, özel iyelik konusu taşınmazın karşılığı ödenerek kamuya kazandırılması.

kamulaştırma bedeli [eski: *istimlak bedeli*, İng. *expropriated price*]: Kamulaştırma yapan kuruluş tarafından, taşınmaz için belirlenen bedel, **kamulaştırma değeri**.

kamulaştırma değeri: bkz. **kamulaştırma bedeli**

karesel ortalama hata [İng. *root mean square error*]: Bir ölçünün doğruluğunu ya da duyarlılığını gösteren ve ölçü hatalarının ya da düzeltmelerin karelerinin toplamında hesaplanan ölçüt, **ortalama hata, standart sapma**.

karşılaştırma yaklaşımı [İng *sales comparison approach*]: Benzer taşınmazların satışını ve pazar bilgilerini göz önünde tutan karşılaştırmalı değerlendirme yaklaşımı, **emsal karşılaştırma yöntemi**.

karton pafta: Nitelsiz kartonlara çizilmiş kadastro planı.

kasaba haritası [eski: *halihazır harita*, İng. *town map*]: Kasaba belediyelerinin yönetimlerinde, her türlü mekansal düzenlemeye altlık olması için yapılan harita.

kat [İng. *floor*]: Bir binada yatay iki döşeme arasında kalan aynı düzeydeki dairelerin, odaların, koridorların tümü.

kat alanı katsayısı [İng. *floor area ratio*]: Bir yapının bütün katlardaki alanları toplamının parsel alanına bölünmesi ile elde edilen katsayı, **KAKS**.

kat irtifakı: bkz. **kat irtifak hakkı**

kat irtifak hakkı: Yapılmakta ya da yapılacak olan binaların bağımsız bölümlerinde kurulacak kat mülkiyetine esas olmak üzere, iyenin arsa payına bağlı olarak oluşturulan hak, **kat irtifakı**.

kat iyeliği: Tamamlanmış bir binanın bağımsız bölümlerinde, taşınmaz iyeyi veya iyeleri tarafından kat mülkiyeti yasasına göre kurulan mülkiyet, **kat mülkiyeti**.

kat mülkiyeti: bkz. **kat iyeliği**.

kat mülkiyeti kütüğü: Kat mülkiyetine konu olan taşınmazların kaydedildiği tapu kütüğü

kaynak hakkı: İyesi olmadığı bir taşınmazdaki kaynaktan yararlanma ve bu kaynağın suyunu kendi taşınmazına akıtma hakkı.

kent bilgi sistemi [İng. *urban information system*]: Kent yönetimine yardımcı olmak, mekanla ilgili karmaşık sorunların çözümünde ve sağlıklı kararların alınmasında kolaylıklar sağlamak için kurulan ve uygulanan coğrafi bilgi sistemi.

kent haritası [eski: *halihazır harita*, İng. *city map*]: Kent belediyelerince her türlü mekansal düzenlemelere altlık olması için yaptırılan, 1/500-1/1000 ölçekli harita.

kent planlaması [eski: *şehir planlaması*, İng. *urban planning*]: Bir kentteki tüm arazi çalışmalarını, arazi kullanım biçimleri ile gereksinimlerini, kentin gelecekteki gelişme durumunu inceleyen, buna göre düzenlenen plan, program ve projeler bütünü. **kentsel tasarlama**.

kentbilim [eski: *şehircilik*, İng. *urban science*]: Kentlerin değişip büyümesini, bayındırlaşmasını, sağlıklı gelişmesi ile ilgili düzenlemelerle uğraşan bilim dalı.

kentsel alan düzenlemesi [İng. *urban area design*]: Yerleşme bölgelerinin, yaşam koşullarına uygun duruma getirilmesi için yapılan düzenleme çalışması.

kentsel dönüşüm [İng. *urban renovierung*]: Kentlerin bir bölümünde yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenleme çalışmaları.

kentsel tasarlama: bkz. **kent planlaması**

kıraç arazi: Verimsiz, sulanamayan, bitek olmayan arazi, **kıraç toprak**.

kıraç toprak: bkz. **kıraç arazi**

kırmızı kot: Yeni yapılacak karayoluna ilişkin geçkinin yükseklik değerleri.

kırsal alan [İng. *rural area*]: Üretimi tarıma dayalı kırsal nüfusun yaşadığı, çalıştığı alan.

kırsal alan düzenlemesi [İng. *land consolidation*]: Tarım alanlarında en uygun tarımsal verimin alınması için taşınmaz sınırlarının ve iyelerinin, belirli ilkeler uygulayarak, yeniden düzenlenmesi, **arazi düzenlemesi**, **arazi toplulaştırması**, **toplulaştırma**.

kışlak: Kışın barınılan yer, göçebe oymakların hayvanları ile birlikte konakladıkları yer.

kıyı alanları yönetimi [İng. *coastal zone management*]: Kıyı sularını ve su havzalarını kirlilikten korumak ve sağlanacak yararı en büyük kılmak amaçlı yönetim türü.

kıyı çizgisi [İng., *coastal line*]: Deniz, göl ve akarsu kenarlarında, herhangi bir anda suyun karaya değdiği noktaları birleştiren çizgi.

kıyı kenar çizgisi [İng. *coast line, shore line*]: Deniz, göl ve nehirlerin kıyı çizgisinden sonra, kara yönünde olmak üzere belirli koşullar göre tanımlanmış kamuya ayrılan alanın sınırı.

komşu alan: [eski: *mücavir alan*, İng. *municipal adjacent area*]: Belediye sınırı dışında belediyenin kontrol ve sorumluluğu altındaki alan.

kontrol noktası [İng. *control point*]: Ayrıntı noktaları ölçmelerinin yapılabilmesi için oluşturulan, koordinatları bilinen, nirengi, poligon vb. nokta.

kontrol ölçmesi [İng. *control surveying*]: Ayrıntı noktalarının ölçmelerine temel olacak kontrol noktalarının elde edilmesi için yapılan ölçmeler.

konum planı [Eski: *vaziyet planı*]: Bir arsa üzerinde yapılan, blok veya ayrı ayrı birden fazla yapının, arsa içindeki konumu, varsa özel yol, yeşil alan, spor tesisleri gibi ortak yerleri gösteren ve belediyece onanmış plan,

konumsal bilgi sistemi: bkz. **mekansal bilgi sistemi**

koruma alanı: Kültür ve doğa varlıklarının korunması ya da tarihi çevre içinde korunmaları gerekli alan.

korunan pay: bkz. **saklı pay**

köy gelişme alanı: Köyün, yerleşme yönünden geliştirilmesine yarayan alan.

köy kurulu [eski: *köy ihtiyar heyeti*]: Köylerde muhtarlıklarda bazı yetkileri bulunan, seçimle göreve gelmiş üyelerden oluşan kurul.

köy orta malı: Köylerde kamunun yararlanmasına ayrılan taşınmaz.

köy sınır belgesi: Köy kurullarınca düzenlenen, varsa anlaşmazlıkları gösteren, köy sınırlarını tanımlayan belge.

köy yenileme: Köy yerleşim alanlarının yeniden düzenlenmesi.

kullanım değeri: Bir taşınmazın belirli kullanıcı ve belirli bir kullanıma yönelik değeri.

kurtarılabılır değer: Bir taşınmazın içerdiği malzemelerin özel bir onarım veya uyarlama olmaksızın elden çıkarılması halindeki değer.

kuru iyelik:bkz. **çıplak iyelik**

kuru tarım arazisi: Tarımı yapılan bitkilerin gereksinim duyduğu suyun, doğal yağışlarla karşılandığı arazi.

kurul üyesi: bkz. **kadastro üyesi**

kutupsal ölçme yöntemi [İng. *tacheometry*]: Kontrol noktalarından uzaklıkları ve doğrultuları ölçerek ayrıntı noktalarının konumlarının bulunmasını sağlayan ölçme yöntemi, **takeometre yöntemi**.

küme değerlendirme: bkz. **toplu değerlendirme**

küresel konumlama sistemi [İng. *Global Positioning System - GPS*]: Yapay uydulardan gönderilen sinyalleri alan, gerekli hesaplamalardan sonra noktanın üç boyutlu konumunun cm duyarlığında bulunmasını sağlayan ölçme sistemi, **GPS**.

M

mahalle kurulu [eski: *ihityar heyeti*, İng.: *community council*]: Mahallelerde, muhtarlıklarda bazı yetkileri bulunan, seçimle göreve gelmiş üyelere oluşan kurul.

makul değer : Bir taşınmazın, yüz yüze yapılan bir alışveriş sonucunda, satıcı ile alıcı arasında el değiştirmesi sırasında saptanan değeri.

mali kadastro: bkz. **vergi kadastro**

maliyet yaklaşımı [İng *cost approach*]: Taşınmazın cins değişikliğini gözönünde tutan değerlendirme yaklaşımı..

marjinal tarım arazisi: Toprak ve topoğrafik sınırlamalar nedeniyle üzerinde sadece geleneksel tarım yapılan arazi.

master plan: bkz. **ana plan**

mekansal bilgi sistemi [İng. *spatial information system*]: Temel altlığı büyük ölçekli haritalar olan coğrafi bilgi sistemi, **konumsal bilgi sistemi**.

mera: Bir veya birkaç köy veya beldenin hayvanlarını otlatmaları veya otundan yararlanmaları için ayrılan veya eskiden beri bu amaçla kullanılan, özel iyeliğe konu olamayan, zamanaşımı ile kazanılamayan arazi.

meydan [İng. *square*]: Genel olarak trafiğe kapalı, dolaşmaya ve dinlenmeye elverişli duruma getirilmiş, konser, toplantı vb. etkinlikler için kullanılan, kent içindeki geniş alanlar. **alan**.

meskun alan: bkz. **yerleşim alanı**

milli park [İng. *national park*]: Ulusal ve uluslararası doğal ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanları olan doğa parçası.

mirasçılık belgesi [eski: *veraset ilamı*]: Ölen kimsenin mirasçılarını ve paylarını gösterir yargı organı tarafından verilmiş belge.

mutlak tarım arazisi: Tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elverişli arazi.

müşterek iyelik: bkz **ortak iyelik**

N

nirengi [İng. *triangulation*]: Arazide, kenarları birkaç km ya da daha büyük olan üçgenler oluşturarak ve bu üçgenlerin açılarını ölçerek, ayrıntı ölçmelerine temel oluşturacak bir kontrol ağı kurma işi, **üçgenleme**.

nirengi noktası [İng. *triangulation point*]: Nirengi yöntemini uygulayabilmek ve ayrıntı noktalarının ölçülmesine de temel olabilmesi için arazide oluşturulan üçgenlerin köşe noktaları, **üçgenleme noktası**.

nominal değer [eski: *itibari değer*, İng. *nominal value*]: Bir taşınmazın belirli ölçütlere bağlı olarak tanımlanmış, kabul edilebilir referans değeri.

not: bkz **şerh**

nümerik kadaströ: bkz. **sayısal kadaströ**

O

organize sanayi bölgesi: Sanayinin uygun görülen alanlarda kurulmasını sağlamak için oluşturulan mal ve hizmet üretim alanları.

orman haritası [İng. *forest map*]: Orman yönetimi için yapılan, üzerinde ağaç türleri vb. ormancılık bilgileri bulunan harita.

orman kadastrosu [İng. *forest cadastre*]: Orman alanları için uygulanan Türkiye'ye özgü kadastro türü.

orman sınırlandırma krokisi [eski:*orman tahdit krokisi*]: Orman kadastro komisyonlarınca arazide düzenlenen orman sınırlarını gösteren kroki.

orman tahdit sınırı: Orman sınırlandırma işlemi sonunda ortaya çıkan ve daha sonra kadastro ölçmelerine dayanak olacak şekilde kroki üzerinde tanımlanan sınır.

orman yönetimi [İng. *forest management*]: Ormanların yetiştirilmesinden, bakımından, korunmasından ve geliştirilmesinden sorumlu ve görevli yönetim etkinliklerini temel alan yönetim türü.

ortak iyelik: [eski. *müşterek mülkiyet*]: Birden çok kimsenin bir taşınmaza paylı olarak sahip olmaları.

ortalama hata: bkz. **karesel ortalama hata**

orthofoto: bkz. **orthofoto harita**

orthofoto harita [İng. *orthophoto, orthophoto map*]: Hava fotoğraflarının geometrik düzeltmeleri sonunda, niteliği alışılmış çizgi harita ile aynı olan, üzerine harita bilgileri de eklenmiş fotoğraf görünümlü harita, **orthofoto**.

ortogonal ölçme yöntemi [İng. *orthogonal measuring method*]: Arazide, dik açı oluşturan bir prizma ve uzunlukları da çelik şeritle ölçerek uygulanan bir ölçme yöntemi, **prizmatik ölçme yöntemi**.

otlak: bkz. **yaylak**

oturma hakkı [eski: *sükna hakkı*, İng. *right of habitation*]: Bir binadan veya onun bir bölümünden, başkasına devredilemeyen ve mirasçılara geçmeden konut olarak yararlanma hakkı.

Ö

ölçme bilgisi [İng. *surveying*]: Yer yüzeyindeki doğal ve yapay ayrıntıların, konumlarının ve yüksekliklerinin belirlenmesine yönelik ilkeleri, ölçme ve değerlendirmeleri içeren, geometri biliminin uygulaması olan bilim dalı, **topğrafya**.

ölçme doğruluğu [eski:ölçme *hassasiyeti*, İng. *surveying accuracy*]: Ölçülen ya da ölçülerden hesaplanan büyüklüklerin gerçek değere yakınlığını gösteren, karesel ortalama hata ile ifade edilen nicelik.

ölçme duyarlılığı [eski:ölçme *hassasiyeti*, İng. *measument precision, surveying precision*]: Ölçülerin ve ölçü sonuçlarının birbirine yakınlığını gösteren, karesel ortalama hata ile ölçülen nitelik, **ölçme inceliği**.

ölçme hatası [İng. *surveying error*]: Ölçme sırasında ortaya çıkan düzenli ya da düzensiz, kaçınılmaz türden hatalar ve bu hataların büyüklüğü.

ölçme inceliği: bkz. **ölçme duyarlılığı**

ölçü krokisi [İng. *field sketch*]: Takeometrik ve prizmatik ölçmeler sırasında arazide çizilen, noktaların, çizgilerin ve alanların topolojik özelliklerini gösteren çizim.

öncelikli alım hakkı [eski: *şufa hakkı*, İng. *first option*]: Yasal ya da sözleşme ile doğan, başkasına satılması durumunda taşınmazın kararlaştırılan bedelle kendisine devrini isteme yetkisi veren hak.

özel arazi toplulaştırması: Köy tüzel kişiliği, belediyeler, kooperatifler, birlikler gibi tüzel kişilikler veya kamu kuruluşlarına arazi sağlanmasını kapsayacak şekilde yapılan toplulaştırma.

özel vakıf arazisi [eski: *hususî vakıf arazisi*]: Gelirleri ve tasarruf hakları, birlikte ya da ayrı bir hayır derneğine ayrılmış arazi.

P

pafta [İng. *map sheet*] : Harita ve plan dizgelerinden herbiri.

parsel: bkz. **imar parseli**, **kadastro parseli**

parsel alanı: bkz. **parsel yüzölçümü**

parsel cephesi: Yola bakan parsel sınırı ve bu sınırın uzunluğu, **cephe**.

parsel kodu: bkz. **parsel tanımlayıcısı**

parsel köşe noktası [İng. *parcel corner*]: Parsel sınırlarını oluşturan kırık çizgilerin köşe noktaları.

parsel numarası [İng. *parcel number*]: Her kadastro adasında, parsellere 1'den başlayarak artan sırada verilen numara.

parsel oluşturma [eski: *yoldan ihdas*]: İmar planı uygulaması sonucu kapanan yol alanlarında yeni parsel oluşturma işi.

parsel sınırı [eski: *parsel hududu*, İng. *parcel boundry, property boundary*]: Yol, meydan vb. ortak kullanım alanları ya da komşu parsel ile ortak olan, fiziksel ya da kavramsal çizgi.

parsel tanımlayıcısı [İng. *parcel identifier, PID*]: Tanımlanmış bir referans sistemine göre, parselleri tek anlamlı olarak tanımlayan, uzun harf ve sayılardan oluşan parsel numarası, **parsel kodu**.

parsel yüzölçümü [İng. *parcel area*]: bir parselin büyüklüğünü tanımlamak için ölçü ve hesaplama sonucu bulunan değeri, **parsel alanı**.

parselasyon [İng. *parcelling, land subdivision*]: İmar yasasına uygun biçimde yol, meydan, yeşil alan vb. kamu hizmetleri ile yerleşim alanları için bir arazinin parçalara ayrılması işi.

parselasyon planı [İng. *subdivision plan*]: İmar planlarına uygun olarak yapılan, belediye ve mücavir alan içinde belediye encümeni, dışında ise il idare kurulunun onayı ile kesinleşen, bir ay süre ile halka duyurulan plan.

pay [eski: *hisse*, İng. *share*]: Bir taşınmazda tam iyeliğin bir bölümüne karşı gelen oran.

pay birleştirme [eski: *hisse tevhide*, İng. *share consolidation*]: Bir taşınmazın aynı iyeye ait paylarının birleştirilmesi.

pay devri [eski: *hisse devri*]: Elbirliği iyeliğinde, bir iyenin payını diğer iyeye devretmesi, **pay temliki**.

pay temliki: bkz. **pay devri**

paydaşlığın giderilmesi [eski: *izaleyi şuyu, şuyunun izalesi*, İng. *partition*]: Birden çok iyesi bulunan bir taşınmazın yargı kararı ile satılarak, satış bedelinin pay oranlarına göre bölünmesi işlemi.

paylaşmalı mal ayrılığı: Eşlerin boşanmaları halinde kabul ettikleri rejim uyarınca malları bölüşmesi.

paylaştırma yasağı : Ortak iyelikte, ortakların yapacakları sözleşme ile, en çok 10 yıl süre ile bölüşme isteğinde bulunamamaları.

paylı taşınmaz [eski: *hisseli taşınmaz*]: Birden çok kişinin, belirli paylarla iye oldukları taşınmaz

pazar değeri [İng. *market value*]: Bir taşınmazın, alıcı ve satıcı arasında, pazarlama sonrasında ve değerlendirme tarihinde gerçekleştirecekleri tutar.
piyasa değeri, sürüm değeri .

peyzaj [İng. *landscape*]: Bir yörenin doğal görünüşü ya da bu doğa üzerinde insan yapısı nesnelere birlikte görünümü.

peyzaj düzenlemesi [İng. *landscape design*]: Bitki örtüsü vb. doğal ya da yapay öğeleri düzenleyerek doğayı başkalaştırma sanatı ve işi.

peyzaj koruma: Var olan doğal görünümü koruma, bunların geliştirilmesi, iyileştirilmesi yönündeki çalışmalar.

piyasa değeri: bkz. **pazar değeri**

prizmatik ölçü yöntemi: bkz. **ortogonal ölçme yöntemi**

proje [İng. *project*]: Bir amacı gerçekleştirmek için bir arada bulunan, başlangıcı ve bitimi tanımlanmış, etkinlikler bütünü.

proje izleme [İng. *project monitoring*]: Bir projenin planlanan biçimde ve nitelikte, programlanan zamanda ve öngörülen kaynaklarla gerçekleştirme durumunun izlenmesi, başarı durumunun belirlenmesi.

proje planlaması [İng. *project planning*]: Projeyi oluşturan işlerin sıralarının, uygulanacak yöntemin ve kullanılacak kaynakların belirlenmesi, iş planının yapılması.

proje yönetimi [İng. *project management*]: Bir projenin gerçekleştirilmesi için gerekli planlama, programlama, çalışmalarını izleme, gerektiğinde önlem alma gibi tüm etkinlikleri içeren ve projenin bitirilmesi ile son bulan yönetim türü.

proje yönetim tekniği [İng. *project management technique*]: Projelerin planlama, programlama ve çalışmaların izlenmesinde yararlanılan kritik yol yöntemi, vb. bilimsel yaklaşım.

R

reaya: Osmanlı imparatorluğunun ilk yıllarında, askeri sınıfın dışında kalan özellikle tarım ile uğraşan halk topluluğu, sonraları müslüman olmayan topluluk.

rekreasyon alanı: bkz. **dinlenme yeri**

resen terkin: Tapu kütüğünde tescil edilmiş hakların görevli memur tarafından doğrudan silimi

resmi senet: Taşınmaz iyeliğinin ya da iyelik dışındaki bir hakkın devri için, tapu sicil memurunca düzenlenen ve yetkilinin önünde taraflarca imzalanan belge.

resmi tasfiye: Mirasçılarının isteği ile miras bölüşmenin yargı yolu ile yapılması.

röper [İng. *referencing*]: Nirengi, poligon vb. kontrol noktalarının kolayca bulunması, yok edilmeleri durumunda yeniden oluşturulması için yakın çevredeki belirgin ve değişmez noktalara uzaklıklarının ölçülerek, ilişkilendirilmesi.

röper işareti: bkz. **röper noktası**

röper krokisi [İng. *referencing sketch*]: Röper noktalarını, röper ölçü ve değerlerini gösteren kroki.

röper noktası [İng. *reference mark*]: Röper ölçüleri için seçilmiş, çoğu kez bronz çivi, yağlı boya v.b ile işaretlenmiş belirgin noktalar, **röper işareti**.

röperli kroki: Ada ya da parsel köşe noktalarının, çevredeki belirgin ve değişmez noktalara olan uzaklıklarını gösteren kroki

S

sağa değer [İng. *easting value*]: Ölçek katsayısı ile değiştirilmiş Gauss-Krüger projeksiyonu Y koordinatına 500 000 eklenmiş ve başına dilim numarası yerleştirilmiş, sağa doğru artan koordinat değeri.

sahip: bkz. iye

saklı pay [eski: *mahfuz hisse*]: Mirasçının yasa ile güvence altına alınmış miras payı, **korunan pay**.

satın alma hakkı [eski: *iştira hakkı*, İng. *option to purchase*]: Bir taşınmaz belirli bir süre içinde ve belirli bir bedelle satın alma hakkı.

sayısal harita [İng. *digital map*]: Harita bilgileri sayısal olan, bilgisayar dosyalarında saklanan, bilgisayar ekranında görüntülenebilen, otomatik çizicide çizgisel ürüne dönüştürülebilen harita türü, **dijital harita**.

sayısal kadastro [İng. *numerical cadastre*]: Taşınmaz sınırlarını oluşturan parsel köşe noktalarının koordinatlarla tanımlanmış kadastro türü, **nümerik kadastro**.

sayısallaştırıcı [İng. *digitizer*]: Çizgi haritaların ve planların sayısal harita biçimine dönüştürülmesinde kullanılan donanım.

sayısallaştırma [İng. *digitizing*]: Çizgi haritaları ve planları sayısal harita biçimine dönüştürme işi.

senetsiz tespit: Kadastro sırasında taşınmaz iyesinin bir belgeye dayanmadan bilirkişi ve muhtar beyanı ile belirlenmesi.

sera [İng. *greenhouse*]: Bir bölümü ya da tümü saydam gereçlerle kapatılmış tarım alan.

serbest derece: İpotekte yükümlülüğü yerine getirilen derece.

sıklaştırma [eski: *teksif*, İng. *densification*]: Yüksek derece nirengi noktalarından açılar ölçerek yeni üçgenleme noktalarının oluşturulması, sıklaştırılması işi.

sınır anlaşmazlığı [eski: *hudut ihtilafı*]: Zeminde ya da kadastro planında, parsel sınırı konusunda tarafların uyuşmazlığı.

sınır aşması [eski: *hudut tecavüzü*, İng. *novation*]: Komşu taşınmaz iyesinin, kendi yararına taşınmaz sınırını değiştirmesi.

sınır dengeleme planı: Zeminde olmayan ve teknik belgelerine göre oluşturulamayan sınırın düzenlenmesi için plan üzerinde yapılan çalışma.

sınır düzeltme: Parsellerin sınırındaki bir hatanın veya iki parsel arasındaki biçimsiz şeklin, taşınmazın daha iyi kullanılabilmesi amacıyla, düzeltilmesi işlemi.

sınır işareti [eski: *hudut işareti*, İng. *boundary mark*]: Parsel köşe ve kırık noktalarındaki doğal oluşumlar, yapılan ya da yapay olarak oluşturulan işaretler.

sınır işaretlemesi [eski: *hudut işaretlemesi*, İng. *boundary marking, demarcation*]: Kadastro çalışmaları sırasında ya da öncesinde belirsiz sınırların belirli duruma getirilmesi için parsel köşe ve kırık noktalarına uygun işaretler konulması.

sınırlandırma [eski: *tahdit*]: Kadastro ölçmelerinden önce ya da ölçmeler sırasında parsel sınırlarının, iyelerinin belirlenerek bu bilgilerin bir krokide gösterilmesi.

sınırlandırma krokisi [eski: *tahdit krokisi*]: Kadastro ölçmelerinden önce ya da ölçmeler sırasında taşınmazlarla ilgili iyelik, sınır vb. hukuki inceleme sonuçlarının üzerinde gösterildiği, daha sonraki kadastro planlarının çizimine de temel olan kroki, **tasarruf krokisi**.

sınırlı aynı hak: Sahibine, iyelik hakkının verdiği yetkilerden ikisi olan kullanma ve yararlanma haklarından birini ya da her ikisini sağlayan hak.

sit alanı: Doğal ya da insan eliyle yapılmış, özel bir fiziksel, tarihsel, bilimsel, ekolojik vb. önemi bakımından korunması ve değerlendirilmesi gereken çevre.

sosyal altyapı [İng. *social infrasturucture*]: Sağlıklı bir çevre oluşturmak amacıyla yapılması gereken eğitim, sağlık, dini, kültürel ve idari yapılar ile park, çocuk bahçeleri gibi yeşil alanlar.

sözleşme [eski: *akit*, İng. *contract*]: İki veya daha çok kişinin, kuruluşun hukuki bir dayanak oluşturmak amacıyla, karşılıklı ve birbirlerine uygun isteklerini belirtmeleri ile gerçekleştirilen işlem.

sözleşmeli işlemler [eski: *akitli işlemler; contractual transaction*]: Tapu Sicil birimlerinde resmi senet düzenlenerek yapılan alım, satım, taksim, ipotek vb. işlemler.

sözleşmesiz işlemler [eski: *akitsiz işlemler; non-contractual transaction*]: Resmi senet gerektirmeyen ve tapu birimlerinde yapılan ayırma, birleştirme, değişiklik vb. işlemler.

sözleşmeli öncelikli alım [eski: *sözleşmeli şüfa hakkı, contractual pre-emption*]: sözleşme ile oluşturulan öncelikli yasal alım hakkı.

ST harita: bkz. **standart topoğrafik harita**

STF harita: bkz. **standart topoğrafik fotogrametrik harita**

STK harita: bkz. **standart topoğrafik kadastral harita**

standart sapma: bkz. **karesel ortalama hata**

standart topoğrafik fotogrametrik harita [İng., *standart topographic and photogrametric map*]: 1958 tarihli yönetmeliğine göre, fotogrametrik yöntemle üretilmiş, 1/5000 ölçekli topoğrafik harita. **STF harita**.

standart topoğrafik harita [İng. *standart topographic map*]: 1958 yılı yönetmeliğine göre, 1/5000 ölçekli topoğrafik harita. **ST harita**.

standart topoğrafik kadastral harita [İng. *standart topographic cadastral map*]: Arazide bütünleme ve kadastro çalışmaları yapılarak kadastral haritasına dönüştürülmüş harita, **STK harita**.

su bilimi: bkz. **hidroloji**

su kaynakları yönetimi [İng. *water resource management*]: Su kaynaklarının sağlanması, kullanılması, korunması ve dağıtımı gibi etkinlikleri içeren yönetim.

su sağlama sistemi [İng. *water supply system*]: İçme suyunun kaynaktan tüketiciye kadar toplanması, işlenmesi, depolanması ve dağıtımını içeren sistem.

su toplama çizgisi [İng. *watershed line*]: Su toplama havzalarını birbirinden ayıran, yüksek noktalardan geçen sanal çizgi.

su toplama havzası [İng. *drainage basin*]: Yağmur sularının belirli bir çıkışa doğru, sürekli olarak akmasını sağlayan yeryüzü parçası.

sulak alan [İng. *wetland*]: Doymuş toprak koşulları gerektiren bitki örtüsünü ya da su yaşamını besleyecek yeterli yerüstü ya da yer altı suları olan, turbalık, bataklık gibi alanlar, balık ve su kuşlarına yetişme ortamı sağlayan vahşi ortamlar.

sulanan arazi [İng. *wetland*]: Herhangi bir kaynaktan sağlanan sulama suyu ile sulanabilen arazi.

sulu tarım arazisi: Tarımı yapılan bitkilerin, büyüme döneminde gereksinim duyduğu suyun, su kaynağından alınarak karşılandığı arazi.

sükna hakkı: bkz. **oturma hakkı**

sürdürülebilir gelişme [İng. *sustainable development*]: Bu günün ve geleceğin gereksinimlerini, geleceği tehlikeye sokmadan, karşılanmasına olanak veren ekonomik büyüme modeli, **sürdürülebilir kalkınma**.

sürdürülebilir kalkınma: bkz. **sürdürülebilir gelişme**

sürüm değeri: bkz. **pazar değeri**

Ş

şerh [İng. *note, annotation*]: Üçüncü kişileri uyarmak için, tapu kütüğünün ilgili bölümüne yazılan bilgi, **not**.

T

taban alanı: Yapının arsaya oturacak bölümünün alanı.

taban alanı katsayısı [İng. *footprint ratio*]: Bir arsaya yapılacak yapının izin verilen en büyük alanının, o arsanın toplam büyüklüğüne oranı. **TAKS**.

takeometre [İng. *tacheometer*]: Bir üçayak yardımı ile poligon vb. noktalar üzerine yerleştirilerek ayrıntı noktalarına olan yatay ve düşey doğrultuları ve mira yardımı ile eğik uzaklıkları ölçen alet.

takeometre yöntemi: bkz. **kutupsal ölçme yöntemi**

TAKS: bkz. **taban alanı katsayısı**

tapu: bkz. **tapu senedi**

tapu kütüğü [İng. *the book of real estate registers*]: Köy ve mahalle temeline göre tutulan, her parsel ya da bağımsız bölüm için birbirine bakan karşılıklı iki sayfa ayrılan; iyelerinin sürekli hak ve yükümlülükleri ile yüzölçümü ve niteliğinin yazıldığı, devlet güvencesi altında olan büyük defter.

tapu müdürü [eski: *tapu sicil muhafızı*, İng. *land registrar*]: Taşınmazlarla ilgili, alım, satım, ipotek, bağışlama vb. işlemleri yapmaya yetkili memur.

tapu senedi [İng. *land certificate*]: Taşınmaz üzerindeki iyelik hakkını tanımlayan ve iyelerine tapu birimlerince verilen belge, **tapu**.

tapu sicil bölgesi: Tapu sicillerinin tutulması için görevlendirilen Tapu Sicil Müdürlüklerinin yetki alanı.

tapu sicili [İng. *land register*]: Taşınmazlar ile ilgili iyelik hak ve yükümlülüklerini, nitelikleri, nicelikleri gösteren ve Devlet güvencesinde tutulan kayıtların tümü.

tapu tahriri [İng. *land registration*]: Güvenilir bir yöntemle yapılmış kadaströ planlarına gereksinim olmayan, taşınmazların sadece iyelik bilgilerinin güvence altında olduğu bir ilkel kadaströ türü.

tapulama: bkz. **arazi kadaströsu**

tarayıcı [İng. *scanner*]: Haritaları ve planları tarayarak sayısal biçime dönüştüren donanım.

tarım arazisi [İng. *field*]: Ekilebilir tarlalar, sebze ve meyve alanları, çayır ve otlakları da kapsayan alanlar.

tarım dışı alanlar: Üzerinde toprak bulunmayan alanlarla askeri, endüstriyel, turizm, yerleşim, altyapı vb. alanlar.

tarımsal arazi kullanım planı: Toprak, su, iklim ve çevre verileri ile tarımsal üretim ve tarımsal potansiyel dikkate alınarak hazırlanan, tarımsal alanlar ile tarım dışı alanların belirlendiği plan.

tarımsal yerleştirme [eski: *zirai iskan*]: Tarımsal üretim yapmasını sağlamak amacıyla gerekli ev, hayvan, araç, gereç verilerek ailelerin yerleştirilmesi.

tarla [İng. *field*]: Tarım amaçlı kullanılan arazi, kırsal alandaki taşınmaz.

tasarruf değeri: Bir taşınmazın iyesi için, değerlendirme günündeki değeri.

tasarruf etmek: Bir mal veya hak üzerinde iyelik hakkına ilişkin yetkileri kullanmak.

tasarruf hakkı: [İng. *dispositive transaction*]: Yasal kurallar içinde olmak koşuluyla taşınmazı kullanma yetkisi.

tasarruf incelemesi: Kadastro sırasında, taşınmaz ile ilgili iyelik durumunu, hak ve yükümlülükleri belirlemek için yapılan işlemler.

tasarruf kontrol memuru: Kadastro sırasında, taşınmaz ile ilgili iyelik bilgilerini ve varsa taşınmaz yükümlülüklerini kontrol ile görevli memur.

tasarruf krokisi: bkz. **sınırlandırma krokisi**

tasfiye değeri: Bir taşınmazın acilen satılmasında, elde edilebilecek tutar.

taşınmaz [eski: *gayrimenkul*, İng. *real estate, real property*]: Yasalarla getirilen kısıtlamalar dışında, iyelerine diledikleri gibi kullanma hakkına konu olan yer yüzeyi parçası, toprağın altındaki ve üstündeki tüm yapılar, **taşınmaz mal**.

taşınmaz beyan değeri: bkz. **emlak beyan değeri**

taşınmaz değerlendirme [İng. *land valuation*]: Yasalarla belirlenmiş ilke ve kurallara göre, taşınmaz değer belirleme işlemi. Taşınmaz durumuna uygun yöntemlerden birini kullanarak, taşınmaz değerlendirme yapıldığı gündeki bedelini saptama işlemi.

taşınmaz işgali [İng. *real estate occupation*]: Kendisine ait olmayan bir taşınmazı ele geçirmek, iyelik hakkı sağlamak amacıyla, o taşınmaz üzerine yerleşmek, yapı yapmak vb. yasal olmayan eylem, **işgal**.

taşınmaz mal: bkz. taşınmaz

taşınmaz tescili [eski: *gayrimenkul tescili*, *İng. registration*]: Taşınmazın yelerinin, niteliklerinin, üzerinde oluşturulmuş hak ve yükümlülüklerin tapu kütüğüne yazımı, **tescil**.

taşınmaz tutusu: bkz. **ipotek**

taşınmaz vergisi: bkz. **emlak vergisi**

taşınmaz yükümlülüğü [eski: *gayrimenkul mükellefiyeti*]: Bir taşınmaz üzerinde oluşturulmuş yükümlülükler.

taşkın alanı [İng. *flood plain*]: Taşkın kaynağının yakınındaki vadi tabanı, genellikle taşkına uğrayan alan.

taşkın alanı yönetimi [İng. *flood plain management*]: Taşkın alanlarının kullanılabilmesine, görülecek zararların en aza indirilmesine yönelik planlama, programlama, uygulama vb. etkinlikleri içeren yönetim biçimi.

taşkın denetimi [İng. *flood control*]: Taşkınların yol açtığı zararları denetlemek, ya da en aza indirmek için kullanılan set, kanal, bent ve baraj gibi yapılar.

tavan değeri [İng. *maximum value*]: Normal ekonomik koşullarda oluşan taşınmazın en yüksek değeri.

tedbir: Yargıda olan bir dava nedeniyle, taşınmazın devrini ya da üzerinde hak kurulmasını önlemek amacıyla alınan yargı kararı.

teknik alt yapı: bkz. **altyapı**.

temlik hakkı [İng. *right of aliniation*]: İyesinin, taşınmazını bir başkasına devretme hakkı.

teraslama [İng. *terracing*]: Suyun yüzey akışını denetlemek ve toprak erozyonunu en aza indirmek için bir yamaçta eş yükseklik eğrilerine paralel toprak basamaklarının oluşturulması.

tereke: Miras bırakanın sahip olduğu mal, hak, alacak ve borçlarının tümü.

terkin [İng. *delete*]: Tapu kütüğündeki bir bilginin geçersiz duruma getirilmesi, yok edilmesi.

tescil: bkz. taşınmaz tescili

tescilsiz edinim: İyeliğin edinimi için tescil koşulu aranmayan, ancak iyeliğin devri için tescilin gerekli olduğu işgal, miras, cebri satış vb. yollarla edinim.

toplama kanalı [eski: *tahliye kanalı*, İng. *interceptor sewer*]: Akıntıyı ana kanallarda toplayıp arıtma tesisine taşıyan büyük kanal.

toplu değerlendirme [İng. *mass valuation, mass appraisal*]: Çok sayıda taşınmazın değerlendirme gününde yapılan değerlendirme uygulaması.

toplulaştırma: bkz. kırsal alan düzenlemesi

topoğrafik harita [İng. *topographical map*]: Yeryüzeyindeki doğal ve yapay nesnelere, arazinin fiziksel yapısını da eşyükseklik eğrileri ile gösteren harita.

topoğrafya [İng. *topography*]: Vadi, dağ, tepe ve engebe gibi yer yüzeyinin fiziksel özelliği ve biçimi.

topoğrafya: bkz. ölçme bilgisi

toprak [İng. *soil*]: Mineral ve organik maddelerin parçalanarak ayrışması sonucu oluşan, yeryüzünü ince bir tabaka halinde kaplayan, bitki üretici nitelikleri olan canlı ve doğal kaynak.

toprak ağası [İng. *landlord*]: İyesi olduğu geniş topraklarını, kira ya da belirli hizmet karşılığı ve belirli bir süre için başkalarının kullanmasına veren kişi.

toprak çökmesi [İng. *land subsidence*]: Yer altındaki maden, kömür vb. madenlerin çıkarılması sonucunda yer yüzeyinin çökmesi.

toprak derecelendirme [İng. *soil graduation*]: Tarım topraklarını niteliklerine göre sıralama işlemi.

toprak derecesi [İng. *soil grade*]: Tarım topraklarının niteliğini belirleyen sıralama.

toprak erozyonu [İng. *soil erosion*]: Havanın etkisi ile toprak parçacıklarının ufanması ve sonra da rüzgar ve su ile taşınması süreci.

toprak haritası [İng. *soil map*]: Toprak türlerini ve sınırlarını gösteren, genellikle orta ölçekli tematik harita.

toprak hukuku: bkz. **arazi hukuku**

toprak kayması [İng. *mass wasting*]: Yerçekimi etkisiyle, kaya ya da toprağın, yavaş yavaş, ya da birdenbire aşağı doğru hareketi.

toprak koruma [İng. *soil conservation*]: Erozyon nedeni ile toprağın bozulmasını, denge kaybını en aza indirmek için yapılan çalışmalar.

toprak parçalanması: bkz. **arazi parçalanması**

toprak reformu [İng. *land reform*]: Büyük toprakların belirli bir sınırı aşan bölümlerinin, rasyonel işletmeler kurulmasına elverecek biçimde, toprak iyelik düzeninin iyileştirilmesi.

tutanak: bkz. **kadastro tutanağı**

tutu: bkz. **ipotek**

U

ulusal koordinat sistemi: bkz. **ülke koordinat sistemi**

uygulama haritası [İng. *application map*]: Uygulama imar planında öngörülen eksen ile, kent ve kasaba haritalarının üst üste çalıştırılması sonucu elde edilen harita, **aplikasyon haritası**.

uygulama imar planı [İng. *tentative plan*]: Ana plana uygun olarak hazırlanan, yapı adalarını, yolları, yoğunlukları vb. bilgileri gösteren plan.

uzaktan algılama [İng. *remote sensing*]: Yeryüzünün ve doğal kaynaklarının incelenmesinde, fiziksel bağlantı kurulmadan yapılan kayıt ve inceleme tekniği.

Ü

üçgenleme: bkz. **nirengi**

üçgenleme noktası: bkz. **nirengi noktası**

ülke koordinat sistemi [eski: *memleket koordinat sistemi*, İng. *national coordinate system*]: Ülke temel ağları ve tanımlanmış bir projeksiyon sisteminde oluşturulmuş, tüm ölçme uygulamalarında kullanılması zorunlu olan standart koordinat sistemi **ulusal koordinat sistemi**.

üst hakkı [İng. *rihgt of construction*]: Bir başkasının taşınmazının altında veya üstünde yapı yapma ya da yapılmış yapıyı koruma hakkı.

V

vakıf [İng. *dedication, endowment*]: Gerçek ya da tüzel kişilerin taşınmazlarını ve haklarını, bir hizmetin gelecekte de yapılabilmesi için, ayırmaları istemi ve yargı kararı ile kurulan tüzel kişilik.

vasiyetname: Bir kişinin ölümünden sonra geçerli olmak üzere, mallarının, haklarının tamamını ya da bir kısmını dilediğine bıraktığını gösteren belge.

vaziyet planı: bkz. **konum planı**

vergi değeri [İng. *tax value*]: Bina ve arazilerin beyan tarihinde, yasalarda belirtilen koşullarda hesaplanan değeri.

vergi kadastro [İng. *fiscal cadastre*]: Topraklardan alınacak verginin miktarını belirleme amacı olan kadastro türü, **mali kadastro**.

Y

yapay sınır [İng. *physical boundary*]: Taşınmazın sınırlarını gösteren, tahta perde çit, duvar, vb. yapılar.

yapı derinliği: Yapının ön cephe çizgisinin arka cephe çizgisinden olan ortalama uzaklığı.

yararlanma hakkı [eski: *intifa hakkı*, İng. *usufruct*]: Bir taşınmazın iyesi olmaksızın belirli bir süre içinde ya da süresiz olarak yararlanma olanağı tanıyan hak.

yardımcı siciller [eski: *feri siciller*, İng. *auxillary register*]: Ana sicilleri tamamlamak üzere tutulan; mal sahipleri sicili, vekaletten azil sicili, düzeltmeler sicili, kamu orta malları sicili, hacizler sicili, muhaberat sicili.

yargıç: bkz. **kadastro yargıcı**

yatırım değeri [İng. *investment value*]: Bir yatırımcı için taşınmazın belirli yatırım hedefleri çerçevesindeki değeri.

yaylak: Hayvanların yayılıp, otlamasına elverişli kırsal alan, **otlak**.

yeniden değerlendirme süresi [İng. *revaluation cycle*]: Arka arkaya yapılan iki kütleli değerlendirme arasındaki süre.

yenileme bkz. **kadastro yenilemesi**

yenilenebilir enerji [İng. *renewable energy*]: Güneş, rüzgar, jeotermal, su, biokütle, gelgit ya da nükleer enerji üreten reaktörler gibi kaynakların ürettiği, kendiliğinden yenilenebilir, kullanılmakla eksilmeyen enerji türü.

yeraltı suyu [İng. *ground water*]: Yerüstü su kaynaklarından sızıntı ya da yağmur yoluyla yenilenen yer yüzeyinin altında yataklanan su oluşumları.

yer gösterme [İng. *setting marks, setting out*]: Kadastro ya da parsellasyon planlarında olan ve arazide olmayan parsel köşe noktalarının arazide işaretlenmesi, **aplikasyon**.

yer kontrol noktası [İng. *ground control point*]: Fotogrametri yöntemi ile harita yapımında, hava fotoğraflarının çekiminden önce arazide oluşturulan, hava işaretleri yapılan, koordinatları yer ölçme yöntemleri ile elde edilen kontrol noktası.

yerel imar planı [eski: *mevzii imar planı*, İng. *local zoning plan*]: Mevcut imar planına, gereksinim nedeniyle sonradan eklenen imar planı.

yerel koordinat sistemi [eski: *mahalli koordinat sistemi*, İng. *local coordinate system*]: Başlangıç noktası ve eksenleri özel olarak seçilmiş, iki ya da üç boyutlu koordinat sistemi, **bölgesel koordinat sistemi**.

yerine koyma [Eski. *İkame*, İng. *substitution*]: Bir taşınmazın eşdeğeri ile değiştirilmesi.

yerleşim alanı: [Eski: *meskun alan*, İng. *residential area*]: Konut, konaklama, turizm, sanayi vb. amaçlar için kullanılmak üzere planlanarak yapılaşmış veya eskiden beri bu amaçla kullanılan ve planı bulunmayan yerleşik alanlar ile arsa niteliği kazanmış araziler.

yerleşim dışı alan [Eski: *gayri meskun alan*, İng. *non-residential area*]: Yerleşim alanı dışında kalan, kent ve kasaba alanları.

yerleştirme: bkz. **yurtlandırma**

yeşil alan [İng. *green space*]: Kentlerde park, çocuk bahçesi, oyun alanı olarak ayrılan yer.

yeşil kuşak [İng. *green belt*]: Bir yerleşim alanı çevresinde yer alan, yapılaşma olmayan arazi kuşağı.

yevmiye defteri: Taşınmazlarla ilgili yapılan başvuruların, tarih saat ve sıra numarasına göre kaydedildiği ana sicil.

yola terk [İng. *renunciation for road*]: İmar planlarında taşınmazların bir bölümünün açılan yollara bırakılması.

yoldan ihdas: bkz. **parsel oluşturma**

yönetim [eski: *idare, sevk ve idare*, İng. *management, administration*]: Kişi ya da varlıklarla ilgili bir hedefe ulaşabilmek için, planlama, örgütleme, güdüleme ve denetleme işlevlerinden oluşan etkinlikler ve kurallar bütünü.

yönetim sınırı [eski: *idari hudut*]: Genel ve yerel yönetimle ilgili olan mahalle, köy, ilçe ve il sınırları.

yukarı değer [İng. *northing value*]: Ölçek katsayısı ile değiştirilmiş, başlangıcı ekvator düzlemi olan ve yukarı doğru artan Gauss Krüger projeksiyonu x koordinatı.

yurtlandırma: [İng. *settlement*]: Bir topluluğu yaşamlarını sürdürmeleri için başka bir bölgeye yerleştirilmeleri, **yerleştirme, iskan**.

Z

zabıt defteri: Kadastroda önce kullanılan ve başvuru sırasına göre tutulan defter.

zaman aşımı: [eski: *müruru zaman*, İng. *lapse of time; prescription*]: Bir hakkın kazanılması ya da kaybedilmesi için geçmesi gereken yasal süre.

zeamet: Osmanlı İmparatorluğunda, bazı görevler karşılığı kullanım hakkı kişilere verilmiş toprak.

zilyet [İng. *possessor, tenure*]: Bir taşımazın iyesi olmaksızın ondan yararlanan ve onu kullanan, **elmen**.

zilyetlik [İng. *possession, occupation*]: İyesi olmaksızın bir taşınmazdan yararlanma ve onu kullanma, elinde bulundurma, **elmenlik**.

zorunlu icra [Eski: *cebri icra*]: Yerine getirilemeyen ya da bir borç nedeniyle taşınmazın yargı yoluyla satılarak borcun ödenmesi.

zorunlu satış [Eski: *cebri satış*]: Üzerinde haciz ya da ipotek bulunan bir taşınmazın, borcunun ödenmesi için satılması.

ESKİ TERİMLER DİZİNİ

<i>akit</i>	: sözleşme
<i>akitli işlemler</i>	: sözleşmeli işlemler
<i>akitsiz işlemler</i>	: sözleşmesiz işlemler
<i>amme idaresi</i>	: kamu yönetimi
<i>amme menfaati</i>	: kamu yararı
<i>ana gayrimenkul</i>	: ana taşınmaz
<i>arazi tesviyesi</i>	: arazi düzleme
<i>asli sicil</i>	: ana sicil
<i>cebri icra</i>	: zorunlu icra
<i>cebri satış</i>	: zorunlu satış
<i>defter kıymeti</i>	: defter değeri
<i>feri siciller</i>	: yardımcı siciller
<i>gayrimenkul</i>	: taşınmaz
<i>gayrimenkul mal</i>	: taşınmaz
<i>gayrimenkul mükellefiyeti</i>	: taşınmaz yükümlülüğü
<i>gayrimenkul tescili</i>	: taşınmaz tescili, tescil
<i>gayrimeskun alan</i>	: yerleşim dışı alan
<i>gecekondü ıslah bölgesi</i>	: gecekondu iyileştirme bölgesi
<i>hali arazi</i>	: ham toprak
<i>halihazır harita</i>	: durum haritası, kent haritası
<i>hassasiyet</i>	: duyarlılık, doğruluk
<i>havai fotogrametri</i>	: hava fotogrametrisi
<i>hibe</i>	: bağışlama
<i>hisse</i>	: pay

<i>hisse devri</i>	: pay devri
<i>hisse tevhid</i>	: pay birleştirme
<i>hisseli taşınmaz</i>	: paylı taşınmaz
<i>hudut ihtilafı</i>	: sınır anlaşmazlığı
<i>hudut işareti</i>	: sınır işareti
<i>hudut işaretlemesi</i>	: sınır işaretlemesi
<i>hudut tecavüzü</i>	: sınır aşması
<i>hususî vakıf</i>	: özel vakıf arazisi
<i>hüsnü niyet</i>	: iyi niyet
<i>idare</i>	: yönetim
<i>idari hudut</i>	: yönetim sınırı
<i>ıfraz</i>	: ayırma
<i>ıfraz çapı</i>	: ayırma çapı
<i>ihtiyar heyeti</i>	: mahalle kurulu
<i>ikame</i>	: yerine koyma
<i>intifa hakkı</i>	: yararlanma hakkı
<i>istimlak</i>	: kamulaştırma
<i>istimlak bedeli</i>	: kamulaştırma bedeli
<i>iştira hakkı</i>	: satın alma hakkı
<i>iştirak halinde mülkiyet</i>	: elbirliği iyeliği
<i>itibari değer</i>	: nominal değer
<i>izaleyi şuyu</i>	: paydaşlığın giderilmesi
<i>kadastro hakimi</i>	: kadastro yargıcı
<i>kıymet</i>	: değer
<i>köy ihtiyar heyeti</i>	: köy kurulu
<i>mahalli koordinat sistemi</i>	: yerel koordinat sistemi,

<i>mahfuz hisse</i>	: saklı pay, korunan pay
<i>malik</i>	: iye
<i>memleket koordinat sistemi</i>	: ülke koordinat sistemi, ulusal koordinat sistemi
<i>meskun alan</i>	: yerleşim alanı
<i>mevzii imar planı</i>	: yerel imar planı
<i>muvakkat şerh</i>	: geçici not
<i>mücavir alan</i>	: komşu alan
<i>mülkiyet hakkı</i>	: iyelik hakkı
<i>müruru zaman</i>	: zaman aşımı
<i>müstakil ve daimi haklar</i>	: bağımsız ve sürekli haklar
<i>müştemilat</i>	: eklenti
<i>müşterek mülkiyet</i>	: paylı iyelik
<i>mütemmim cüz</i>	: bütünleyici parça
<i>nazım imar planı</i>	: ana plan
<i>orman tahdit krokisi</i>	: orman sınırlandırma krokisi
<i>ölçme hassasiyeti</i>	: ölçme doğruluğu, ölçme duyarlılığı
<i>parsel hududu</i>	: parsel sınırı
<i>parsel ihdası</i>	: parsel oluşturma
<i>rayiç bedel</i>	: güncel değer
<i>rehin</i>	: ipotek, tutu
<i>resen tescil</i>	: doğrudan tescil
<i>sabit sınır</i>	: değişmez sınır
<i>sevk ve idare</i>	: yönetim
<i>sözleşmeli şufa hakkı</i>	: sözleşmeden doğan önalım hakkı
<i>sükna hakkı</i>	: oturma hakkı

<i>şehir planlaması</i>	: kent planlaması
<i>şehirçilik</i>	: kentbilim
<i>şufa hakkı</i>	: öncelikli alım hakkı
<i>şuyunun izalesi</i>	: paydaşlığın giderilmesi
<i>tabii hudut</i>	: doğal sınır
<i>tahavvülat</i>	: cins değişikliği
<i>tahdit</i>	: sınırlandırma
<i>tahdit krokisi</i>	: sınırlandırma krokisi
<i>tahliye kanalı</i>	: boşaltma kanalı
<i>tapu azası</i>	: kadastro üyesi
<i>tapu sicili muhafızı</i>	: tapu müdürü
<i>tashiş</i>	: düzeltme
<i>tashişler sicili</i>	: düzeltmeler sicili
<i>tecvizi hata</i>	: hata sınırı
<i>teferruat</i>	: eklenti
<i>teksif</i>	: sıklaştırma
<i>tersimat</i>	: çizim
<i>tevhid</i>	: birleştirme
<i>tevhidi kıymet</i>	: birleştirme değeri
<i>vaziyet planı</i>	: konum planı
<i>veraset ilanı</i>	: mirascılık belgesi
<i>yoldan ihdas</i>	: parsel oluşturma
<i>zirai iskan</i>	: tarımsal yerleştirme

İNGİLİZCE TERİMLER DİZİNİ

<i>accuracy</i>	: doğruluk
<i>administration</i>	: yönetim
<i>aerial photogrammetry</i>	: hava fotogrametrisi
<i>aerophotogrammetry</i>	: hava fotogrametrisi
<i>aluminium map sheet</i>	: aliminyumlu pafta
<i>amalgamation</i>	: birleştirme
<i>annotation</i>	: şerh, not
<i>application map</i>	: uygulama haritası, aplikasyon haritası
<i>appraisal</i>	: değerlendirme
<i>appraiser</i>	: değerlendirme uzmanı
<i>arter</i>	: ana yol
<i>assessment</i>	: değerlendirme
<i>assessment approach</i>	: değerlendirme yaklaşımı
<i>assessment standarts</i>	: değerlendirme standartları
<i>astralon map sheet</i>	: astralon pafta
<i>auxilliary register</i>	: yardımcı siciller
<i>bare ownership</i>	: çıplak mülkiyet, kuru mülkiyet
<i>belt way</i>	: çevre yolu
<i>block index</i>	: ada fihristi
<i>block index map</i>	: ada bölümü krokisi
<i>block number</i>	: ada numarası
<i>block type</i>	: ada paftası
<i>blunder</i>	: kaba hata

<i>bona fide</i>	: iyi niyet
<i>book of real estate registers</i>	: tapu kütüğü
<i>boundary mark</i>	: sınır işareti
<i>boundary marking</i>	: sınır işaretlemesi
<i>broker</i>	: aracı kuruluş
<i>building block</i>	: imar adası
<i>cadastral archive</i>	: kadastro arşivi
<i>cadastral area</i>	: kadastro bölgesi
<i>cadastral block</i>	: kadastro adası
<i>cadastral court</i>	: kadastro mahkemesi
<i>cadastral information system</i>	: kadastro bilgi sistemi
<i>cadastral map</i>	: kadastro haritası
<i>cadastral map sheet</i>	: kadastro paftası
<i>cadastral parcel</i>	: kadastro parseli, parsel
<i>cadastral plan</i>	: kadastro planı
<i>cadastral system</i>	: kadastro sistemi
<i>cadastral value</i>	: kadastro değeri
<i>cadastré</i>	: kadastro
<i>cadastré engineer</i>	: kadastro mühendisi
<i>cadastré project</i>	: kadastro projesi
<i>cadastré project area</i>	: kadastro çalışma alanı
<i>cadastré surveying</i>	: kadastro ölçmesi
<i>cadastré surveying method</i>	: kadastro ölçme yöntemi,
<i>cadastré technician</i>	: fen memuru
<i>cadastré update</i>	: kadastro güncellemesi, güncelleme
<i>changeable boundary</i>	: değişebilir sınır

<i>chief cadastral technician</i>	: fen kontrol memuru
<i>city map</i>	: durum haritası, kent haritası
<i>clear cut area</i>	: açma
<i>coast line</i>	: kıyı kenar çizgisi
<i>coastal line</i>	: kıyı çizgisi
<i>coastal zone management</i>	: kıyı alanları yönetimi
<i>combined sewer</i>	: birleşik kanalizasyon
<i>common property</i>	: kamu orta malı
<i>community council</i>	: mahalle kurulu
<i>completion</i>	: bütünleme
<i>contract</i>	: sözleşme
<i>contractual pre-emption</i>	: sözleşmeli öncelikli alım
<i>contractual transaction</i>	: sözleşmeli işlemler
<i>control point</i>	: kontrol noktası
<i>control surveying</i>	: kontrol ölçmesi
<i>cost approach</i>	: maliyet yaklaşımı
<i>dam</i>	: baraj
<i>dedication</i>	: vakıf
<i>deed index</i>	: aziller sicili
<i>delete</i>	: terkin
<i>demarcation</i>	: sınır işaretlemesi
<i>densification</i>	: sıklaştırma
<i>development</i>	: imar
<i>development charge</i>	: değer artış vergisi
<i>development plan</i>	: imar planı
<i>developmentplan implementation</i>	: imar planı uygulaması

<i>development program</i>	: imar programı
<i>development project</i>	: imar projesi
<i>development readjusment share</i>	: düzenleme ortaklık payı
<i>development right</i>	: imar hakkı
<i>digital map</i>	: sayısal harita, dijital harita
<i>digitizer</i>	: sayısallaştırıcı
<i>digitizing</i>	: sayısallaştırma
<i>direct registration</i>	: doğrudan tescil
<i>disaster area</i>	: afet alanı
<i>disaster management</i>	: afet yönetimi
<i>dispositive transaction</i>	: tasarruf hakkı
<i>divisible real estate</i>	: bölünebilir taşınmaz
<i>drainage</i>	: akaçlama, drenaj
<i>drainage basin</i>	: su toplama havzası, drenaj havzası
<i>drainage canal</i>	: boşaltma kanalı
<i>drawing</i>	: çizim
<i>dump site</i>	: çöplük
<i>easement</i>	: irtifak hakkı
<i>easting value</i>	: sağa değer
<i>ecological balance</i>	: çevresel denge
<i>ecology</i>	: çevrebilim, ekoloji
<i>ecosystem</i>	: ekosistem
<i>endowment</i>	: vakıf
<i>energy conservation</i>	: enerji koruması
<i>enlarged air photo</i>	: büyütülmüş fotoğraf
<i>entailed land</i>	: kamu taşınmazı

<i>environment</i>	: çevre
<i>environment engineering</i>	: çevre mühendisliği
<i>environmental analysis</i>	: çevre analizi
<i>environmental assesment</i>	: çevre değerlendirmesi
<i>environmental factors</i>	: çevresel faktörler
<i>environmental impact assesment</i>	: çevresel etki değerlendirmesi, ÇED
<i>environmental impact statement</i>	: çevresel etki raporu
<i>environmental law</i>	: çevre hukuku
<i>environmental management</i>	: çevre yönetimi
<i>environmental plan</i>	: çevre düzeni planı
<i>environmental planning</i>	: çevre planlaması
<i>environmental protection</i>	: çevre koruma
<i>environmental sensitive area</i>	: çevreye duyarlı alan
<i>estate</i>	: aynı hak
<i>expert witness</i>	: kadastro bilirkişisi, bilirkişi
<i>expropriated price</i>	: kamulaştırma bedeli,
<i>expropriation</i>	: kamulaştırma
<i>family company</i>	: aile şirketi
<i>family law</i>	: aile hukuku
<i>fauna</i>	: direy, fauna
<i>field</i>	: tarla
<i>field sketch</i>	: ölçü krokisi
<i>first option</i>	: öncelikli alım
<i>fiscal cadastre</i>	: vergi kadastrosu, mali kadastro
<i>fixed boundary</i>	: belirli sınır, değişmez sınır
<i>flood control</i>	: taşkın denetimi

<i>flood plain</i>	: taşkın alanı
<i>flood plain management</i>	: taşkın alanı yönetimi
<i>floor</i>	: kat
<i>floor area ratio</i>	: kat alanı katsayısı, KAKS
<i>flora</i>	: bitely, flora
<i>footprint ratio</i>	: taban alanı katsayısı, TAKS
<i>forest cadastre</i>	: orman kadastro
<i>forest management</i>	: orman yönetimi
<i>forest map</i>	: orman haritası
<i>fragmentation</i>	: arazi parçalanması
<i>frame sheet</i>	: dolu pafta, çerçeve paftası
<i>garden city</i>	: bahçe kent
<i>general boundary</i>	: genel sınır
<i>general boundary sketch</i>	: genel sınır krokisi
<i>general plan</i>	: ana plan, master plan
<i>geographic information system</i>	: coğrafi bilgi sistemi, CBS
<i>geological map</i>	: jeoloji haritası, jeolojik harita
<i>geographic information system</i>	: coğrafi bilgi sistemi, CBS
<i>GIS</i>	: coğrafi bilgi sistemi, CBS
<i>global positioning system</i>	: küresel konumlama sistemi, GPS
<i>GPS</i>	: küresel konumlama sistemi, GPS
<i>grading</i>	: arazi düzleme
<i>graphical cadastre</i>	: grafik kadastro
<i>graphical cadastre map sheet</i>	: grafik kadastro paftası
<i>gratuity</i>	: bağışlama
<i>green belt</i>	: yeşil kuşak

<i>green space</i>	: yeşil alan
<i>greenhouse</i>	: sera
<i>gross error</i>	: kaba hat
<i>ground control point</i>	: yer kontrol noktası
<i>ground water</i>	: yer altı suyu
<i>hydrology</i>	: hidroloji, subilimi
<i>hydrological map</i>	: hidroloji haritası
<i>hydrological study</i>	: hidroloji inceleme
<i>hypothecation</i>	: ipotek, taşınmaz tutusu, tutu
<i>identification</i>	: identifikasyon
<i>identification photograph</i>	: identifikasyon fotoğrafı
<i>illegal housing prevention zone</i>	: gecekondü önleme bölgesi
<i>illegal housing rehabilitation zone</i>	: gecekondü iyileştirme bölgesi
<i>illegal housing zone</i>	: gecekondü bölgesi
<i>income approach</i>	: gelir yaklaşımı
<i>individual land parcel plan</i>	: çaplı tasarruf belgesi
<i>indivisible real estate</i>	: bölünemez taşınmaz
<i>infrastructure</i>	: alt yapı
<i>integral part</i>	: bütünleyici parça
<i>interceptor sewer</i>	: toplama kanalı
<i>investment value</i>	: yatırım değeri
<i>island type map</i>	: ada paftası
<i>jetty</i>	: dalgakıran
<i>juridical cadastre</i>	: hukuki kadastro, hukuksal kadastro
<i>land</i>	: arazi, arsa
<i>land administration</i>	: arazi yönetimi

<i>land arrangement area</i>	: düzenleme alanı
<i>land certificate</i>	: tapu senedi
<i>land consolidation</i>	: kırsal alan düzenlemesi
<i>land information system</i>	: arazi bilgi sistemi
<i>land law</i>	: arazi hukuku
<i>landlord</i>	: toprak ağası
<i>land management</i>	: arazi yönetimi
<i>land parcel</i>	: arazi parseli
<i>land policy</i>	: arazi politikası
<i>land reform</i>	: toprak reformu
<i>land register</i>	: tapu sicili
<i>land registrar</i>	: tapu müdürü
<i>land registration</i>	: tapu tahriri
<i>land subdivision</i>	: parselasyon
<i>land subsidence</i>	: toprak çökmesi
<i>land tax</i>	: emlak vergisi
<i>land use</i>	: arazi kullanımı
<i>land use conversion</i>	: cins değişikliği
<i>land use map</i>	: arazi kullanım haritası
<i>land use plan</i>	: arazi kullanım planı
<i>land valuation</i>	: taşınmaz değerlemesi
<i>landscape</i>	: peyzaj
<i>landscape design</i>	: peyzaj düzenlemesi
<i>lapse of time</i>	: zaman aşımı
<i>layout plan</i>	: ayrıntılı plan
<i>line map</i>	: çizgi harita

<i>loading gauge</i>	: gabari
<i>local coordinate system</i>	: yerel koordinat sistemi
<i>local zoning plan</i>	: yerel imar planı
<i>localized zoning plan</i>	: yerel imar planı
<i>lot</i>	: arsa, arazi parseli
<i>management</i>	: yönetim
<i>map</i>	: harita
<i>market value</i>	: pazar değeri, piyasa değeri, sürüm değeri
<i>mass appraisal</i>	: toplu değerlendirme
<i>mass valuation</i>	: toplu değerlendirme
<i>mass wasting</i>	: toprak kayması
<i>master plan</i>	: ana plan, master plan
<i>maximum value</i>	: tavan değeri
<i>measurement precision</i>	: ölçme duyarlılığı, ölçme inceliği
<i>mortgage</i>	: ipotekli borç senedi, irad senedi
<i>mortgage certificate</i>	: ipotek belgesi
<i>multi purpose cadastre</i>	: çok yönlü kadastro
<i>municipal adjacent area</i>	: komşu alan
<i>national coordinate system</i>	: ulusal koordinat sistemi, ülke koordinat sistemi
<i>national ground</i>	: doğal zemin
<i>natinonal park</i>	: milli park
<i>natural boundary</i>	: doğal sınır
<i>natural resource</i>	: doğal kaynak
<i>nature protection area</i>	: doğa koruma alanı
<i>nominal value</i>	: nominal değer

<i>non-contractual transaction</i>	: sözleşmesiz işlemler
<i>non-residential area</i>	: yerleşim dışı alan
<i>northing value</i>	: yukarı değer
<i>note</i>	: geçici not, şerh, not
<i>novation</i>	: sınır aşması
<i>numerical cadastre</i>	: sayısal kadastro, nümerik kadastro
<i>occupation</i>	: zilyetlik, elmenlik
<i>open cast mine</i>	: açık maden ocağı
<i>open space</i>	: açık alan
<i>option to purchase</i>	: satın alma hakkı
<i>orthophoto</i>	: ortofoto
<i>orthophoto map</i>	: ortofoto harita
<i>ortogonal measuring method</i>	: ortogonal ölçme yöntemi, prizmatik ölçme yöntemi
<i>owner</i>	: iye
<i>ownership right</i>	: iyelik hakkı
<i>ownership share</i>	: arsa payı
<i>parcel</i>	: arsa
<i>parcel area</i>	: parsel yüzölçümü, parsel alanı
<i>parcel boundary</i>	: parsel sınırı, sınır
<i>parcel corner</i>	: parsel köşe noktası
<i>parcel identifier,</i>	: parsel tanımlayıcısı, parsel kodu
<i>parcel number</i>	: parsel numarası
<i>parcelling</i>	: parselasyon
<i>partition</i>	: paydaşlığın giderilmesi
<i>periphery road</i>	: çevre yolu

<i>photogrammetry</i>	: fotogrametri
<i>photogrammetric mapping</i>	: fotogrametrik harita yapımı
<i>photoplan</i>	: fotoplan
<i>physical boundary</i>	: yapay sınır
<i>PID</i>	: parsel tanımlayıcısı, parsel kodu
<i>pipeline</i>	: boru hattı
<i>plot</i>	: arsa, imar parseli
<i>plotting</i>	: çizim
<i>possession</i>	: zilyetlik, elmenlik
<i>possessor</i>	: zilyet, elmen
<i>precision</i>	: duyarlılık, incelik
<i>prescription</i>	: zaman aşımı
<i>primary register</i>	: ana sicil
<i>project</i>	: proje
<i>project management</i>	: proje yönetimi
<i>project management technique</i>	: proje yönetim tekniği
<i>project monitoring</i>	: proje izleme
<i>project planning</i>	: proje planlaması
<i>property</i>	: arazi
<i>property boundary</i>	: parsel sınırı, sınır
<i>property tax</i>	: emlak vergisi
<i>proprietor</i>	: iye
<i>public administration</i>	: kamu yöneyimi
<i>public interest</i>	: kamu yararı
<i>public management</i>	: kamu yönetimi
<i>public property</i>	: kamu orta malı

<i>pure ownership</i>	: kuru mülkiyet
<i>real estate</i>	: taşınmaz
<i>real estate agency</i>	: emlak komisyonculuğu
<i>real estate occupation</i>	: taşınmaz işgali, işgal
<i>real estate transaction tax</i>	: emlak alım-satım vergisi
<i>real estate value statement</i>	: emlak beyan değeri
<i>real law</i>	: eşya hukuku
<i>real property</i>	: taşınmaz
<i>real right</i>	: aynı hak
<i>recreation area</i>	: dinlenme yeri
<i>rectification</i>	: düzeltme
<i>rectification area</i>	: düzeltme alanı
<i>rectification register</i>	: düzeltmeler sicili
<i>reference mark</i>	: röper noktası, röper işareti
<i>referencing</i>	: röper
<i>referencing sketch</i>	: röper krokisi
<i>regional planning</i>	: bölge planlama
<i>registration</i>	: taşınmaz tescili, tescil
<i>rehabilitation zone</i>	: gecekondulu iyileştirme bölgesi
<i>remark</i>	: geçici not
<i>remote sensing</i>	: uzaktan algılama
<i>renewable energy</i>	: yenilenebilir enerji
<i>renovation of cadastre</i>	: kadastro yenilemesi
<i>renunciation for road</i>	: yola terk
<i>residential area</i>	: yerleşim alanı
<i>residential building</i>	: aile konutu

<i>residual value</i>	: kalıntı değer
<i>reevaluation cycle</i>	: yeniden değerlendirme süresi
<i>right of access</i>	: geçiş hakkı
<i>right of aliniation</i>	: temlik hakkı
<i>right of construction</i>	: üst hakkı
<i>right of habitation</i>	: oturma hakkı
<i>riprap</i>	: dolgu
<i>root mean square error</i>	: karesel ortalama hata
<i>rural area</i>	: kırsal alan
<i>rural cadastre</i>	: arazi kadastro
<i>sales comparison approach</i>	: karşılaştırma yaklaşımı
<i>scanner</i>	: tarayıcı
<i>seawall</i>	: deniz seddi
<i>servitude</i>	: irtifak hakkı
<i>setting marks</i>	: yer gösterme, aplikasyon
<i>setting out</i>	: yer gösterme, aplikasyon
<i>settlement</i>	: yurtlandırma, iskan
<i>shanty</i>	: gecekondü
<i>share</i>	: pay
<i>share consolidation</i>	: pay birleştirme
<i>shore line</i>	: kıyı kenar çizgisi
<i>single space</i>	: bağımsız bölüm
<i>site plan</i>	: ayrıntılı plan
<i>slope index map</i>	: eğim haritası
<i>slum area</i>	: gecekondü bölgesi
<i>social infrastructure</i>	: sosyal altyapı

<i>soil</i>	: toprak
<i>soil conservation</i>	: toprak koruma
<i>soil erosion</i>	: toprak erozyonu
<i>soil grade</i>	: toprak derecesi
<i>soil graduation</i>	: toprak derecelendirme
<i>soil map</i>	: toprak haritası
<i>spatial information system</i>	: mekansal bilgi sistemi
<i>square</i>	: meydan
<i>squatter</i>	: gecekodu
<i>squatter settlement</i>	: gecekodu bölgesi
<i>standart deviation</i>	: standart sapma
<i>standart topographic and photogrammetric map</i>	: standart topoğrafik fotogrametrik harita, STF Harita
<i>standart topographic cadastral map</i>	: standart topoğrafik kadastral harita, STK Harita
<i>standart topographic map</i>	: standart topoğrafik harita, ST Harita
<i>subdivision</i>	: ayırma
<i>subdivision plan</i>	: parselasyon planı
<i>substitution</i>	: yerine koyma
<i>surveying</i>	: ölçme bilgisi, topoğrafya
<i>surveying accuracy</i>	: ölçme doğruluğu
<i>surveying engineering</i>	: harita mühendisliği, harita ve kadastrо mühendisliği jeodezi ve fotogrametri mühendisliği
<i>surveying error</i>	: ölçme hatası
<i>surveying precision</i>	: ölçme duyarlılığı
<i>sustainable development</i>	: sürdürülebilir gelişme, sürdürülebilir kalkınma

<i>tacheometer</i>	: takeometre
<i>tacheometry</i>	: kutupsal ölçme yöntemi, takeometre yöntemi
<i>tax value</i>	: vergi değeri
<i>tenancy in collective property</i>	: elbirliği iyeliği
<i>tentative plan</i>	: uygulama imar planı
<i>tenure</i>	: zilyet
<i>terracing</i>	: teraslama
<i>the book of real estate registers</i>	: tapu kütüğü
<i>time share vacation</i>	: devre tatil
<i>timeshare property</i>	: devre mülk
<i>topographical map</i>	: topoğrafik harita
<i>topography</i>	: topoğrafya
<i>tolerance</i>	: hata sınırı
<i>town map</i>	: durum haritası, kasaba haritası
<i>triangulation</i>	: nirengi, üçgenleme
<i>triangulation point</i>	: nirengi noktası, üçgenleme noktası
<i>urban area design</i>	: kentsel alan düzenlemesi
<i>urban information system</i>	: kent bilgi sistemi
<i>urban planning</i>	: kent planlaması, kentsel tasarım
<i>urban science</i>	: kentbilim
<i>urban renovierung</i>	: kentsel dönüşüm
<i>urban renewal</i>	: kentsel yenileme
<i>usufruct</i>	: yararlanma hakkı
<i>valuation</i>	: değerlendirme
<i>valuation date</i>	: değerlendirme tarihi

<i>valuation map</i>	: değer haritası
<i>value</i>	: değer
<i>verification</i>	: bütünleme
<i>waste water management</i>	: atık su yönetimi
<i>water resource management</i>	: su kaynakları yönetimi
<i>water supply system</i>	: su sağlama sistemi
<i>watershed line</i>	: su toplama çizgisi
<i>watershed management</i>	: havza yönetimi
<i>wetland</i>	: sulak alan, sulanan arazi
<i>zoning</i>	: imar
<i>zoning lot</i>	: imar parseli
<i>zoning plan</i>	: imar planı

KULLANILMAYAN ESKİ TERİMLER VE TANIMLARI

A

ahfad	: altsoy, çocuklar, torunlar
ahkam	: hükümler, emirler
ahz-ü-kabz	: bedelini alma yatkısı
akar	: taşınmazlardan kira ile sağlanan gelir
akarat	: gelir getiren taşınmazlar
aleniyyet	: açıklık, açık olma
arazi-i atik	: arazi tahriri (1848-1872) yapılmış taşınmazlar ve bu taşınmazların yazıldığı defterler
arazi-i cedit	: arazi yoklamaları (1872-1883) yapılmış taşınmazlar ve ilgili kayıtlar
arazi-i emiriye	: bkz. miri arazi
arazi-i gamire	: harap, su basmış ya da yeni sürülen arazi
arazi-i haraciye	: fethedilen yerlerde islam olmayan yerli halkın elinde bırakılan, haraç vergisi alınan arazi
arazi-i havz	: bkz. miri arazi
arazi-i mahlule	: mutasarrıfın mirasçı bırakmadan ölümüyle sahihsiz kalan devlet arazisi
arazi-i mahmiye	: kuru mülkiyeti devlete ait olan araziden mera, koru,yol, pazaryeri gibi halkın gereksinimi için ayrılmış koruma altında olan arazi
arazi-i mazrua	: tarım yapılan araziler
arazi-i meftuha	: devletin malı sayılan, muhariplere ya da iyelerine bırakılan fethedilen yerlerdeki araziler

arazi-i mektume	: kaydı olmadığı için devletten gizlenen tapusu alınabilecek yerler
arazi-i memluke	: mülkiyeti dolayısıyla tasarruf edilebilen arazi
arazi-i metruke	: tasarrufu kimseye devredilmeksizin halka ayrılan vergisinin kullananlar tarafından ortaklaşa verildiği otlak, mera, harman yeri vb. araziler
arazi-i metruke	: iyelik hakkı devlete, kullanım hakkı kamuya ya da bir yerleşim biriminin ortak kullanımına bırakılmış topraklar
arazi-i mevat	: bkz. ölü arazi
arazi-i mevkufe-i sahih	: kuru mülkiyeti ve tüm tasarruf haklarıyla resmen vakfedilmiş arazi
arazi-i mevkufe-i gayr-ı sahiha	: resmen vakfedilmemiş tahsis yoluyla vakfedilen arazi
arazi-i miriye	: bkz. miri arazi
arazi-i miriye-i sırfa	: geliri ve tasarruf haklarından hiçbirini herhangi bir işe ayrılmamış ve kişilere bırakılmamış devlet arazisi
arazi-i muhtereke	: üzerine bina yapılmak ya da ağaç dikilmek üzere yıllık bir bedelle kiraya verilen yanmış arazi
arazi-i murfaka	: cadde ve sokaklarda yolcular için ayrılmış konak yerleri, kervansaraylar
arazi-i mülkiye	: mülkiyeti kişilere ait olan, öşür ve haraç alınmayan araziler
arazi-i müştereke	: paylı araziler
arazi-i öşriye	: ekilip biçilebilen, gelirinden onda bir oranında vergi alınan araziler
arazi-i seliha	: kullanılmayan boş alanlar
arazi-i sultaniye	: padişaha ait araziler

arazi-i ukriye	: vergiye tabi olan ancak boş bırakılmasından dolayı gelirinden belli bir miktarı sahiplerine verilmek kaydıyla çiftçilere dağıtılan araziler
aşar vergisi	: tarım ürünlerinden 1/10 oranında alınan vergi
atik	: eski
ayni sermaye taahhüdü	: bir taşınmazın ya da ayni hakkın, bir şirkete ortak olmak amacıyla devri

B

bağışlamada rücu	: bir koşula dayalı bağışlamada, koşulun yerine getirilmemesi durumunda, bağışın geri istenmesi
bani	: kuran, kurucu
bedel	: karşılık
bedeli misil	: bilirkişi tarafından malın bedelinin bir örneğe göre belirlenmesi
beslemek şartıyla ferağ	: taşınmazın koşula bağlı devri
bey vaadi	: noter tarafından düzenlenen taşınmaz satış vaadi.
beyninde	: arasında, aralarında
beyyine külfeti	: delil, kanıt gösterme yükümlülüğü
bidayet	: başlangıç
bilabedel	: parasız, karşılığında hiçbir şey ödenmeden,

C

canip	: taraf, yön
cedid	: yeni
cenah	: yan, taraf
cumba	: eski yapılarda, yola bakan üç taraflı çıkıntı

D

def'i	: karşı tarafın haklarını ve alacaklarını kabul etmekle bunu ödememek
defteri hakani idaresi	: Osmanlı İmparatorluğu'nda taşınmazlara ilişkin her türlü işlemleri yapan kuruluş
dermeyan etmek	: ileri sürmek, ortaya atmak
deruhte etmek	: üstüne almak, sorumluluğu yüklenmek
devlet toprakları	: kullanma hakkı kişilere bırakılmış, iyeliği devletin olan topraklar

E

ehlivukuf	: bilirkişî
emlak yoklama defteri	: köy ve mahalle esasına göre tutulan taşınmazların yazıldığı defter (1874-1883)
emlak yoklama kaydı	: taşınmazların köy ve mahalle esasına göre tutulduğu kayıtlar
emval	: mallar, servetler

endaze	: 65 cm olan uzunluk ölçü birimi
eşhas	: şahıslar, kişiler
evlek	: yaklaşık ¼ dekar

F

fek	: terkin etmek, bir hakkı sona erdirmek
ferağ	: satış
fesh	: yürürlükten kaldırma.
fevk	: üst
fevkani	: binanın üst kısmı
füruğ	: mirasçılardan altsoy

G

gaib	: göz önünde olmayan, kayıp
gayrı sahih vakıf	: miri arazi mutasarrıfının kullanım ve yararlanma hakkını veya ikisini birlikte bir hayır hizmetine tahsis etmesi
gayrimenkul sermaye iradı	: taşınmaz ve taşınmaza dayalı hakların kiraya verilmesinden elde edilen gelir
gıyab	: hazır olmama, göz önünde bulunmama

H

hacizli gayrimenkulün taksimi	: haciz şerhi bölünen kısımlar üzerinde kalmak koşuluyla yapılan taksim
hadim gayrimenkul	: irtifak hakkında yükümlü taşınmaz
hafid	: torun
hakim gayrimenkul	: irtifak hakkında hak sahibi taşınmaz
haraci topraklar	: Osmanlı İmparatorluğu döneminde fethedilen topraklardan, eski iyesinde bırakılan ancak haraca bağlanan topraklar
has topraklar	: devlet adamlarına kullanım hakkı verilen, iyeliği Osmanlı sultanlarına ait topraklar
hayrat vakıflar	: vakıfların hayır işinden sağlanan taşınmazları.
hazinei hassa senedi	: vakıflar idaresi tarafından tutulan ve sonradan vakıflar idaresine devredilen kayıtlar
hem hudut	: ortak sınır
hüccet	: taşınmazlara mahkemelerce verilmiş tasarruf belgeleri

İ

ibraname	: alacaklı tarafından, borçlunun borcu kalmadığına ilişkin, verilen belge
ibraz	: gösterme
icareteynli gayrimenkuller:	kullanım hakkı vakfa, mülkiyeti mutasarrıfına ait taşınmazlar
icareteynli vakıf	: taşınmazın iyelik hakkı vakıflar idaresine, yararlanma hakkı mutasarrıfına ait vakıf.

icmal defteri	: kuyudu kadimeyi oluşturan defterlerden birisi, diğerleri mufassal ve ruznamçe
içtihat	: benzer olaylarda örnek alınan üst yargı organınca verilmiş karar
ihdas	: oluşturma
ikamaetgahta işlem	: işlem yaptırmak için tapu dairesine gitmesine engel bir durumu olan kişinin isteğinin konutunda karşılanması
iktisap	: edinim, kazanım
ilmühaber	: sicil hatasının düzeltilmesi isteminde bulunan kişinin, hak sahibi olduğunu gösteren, muhtarlıkça verilen belge
iltizam	: gerekli bulma, devlet gelirlerinden birinin toplanmasını belli koşullarla üstüne alma
ipka	: yerinde bırakma
iştirâ	: satın alma
iştirak	: katılma, ortak olma
ivaz	: karşılık
ivaz ilavesiyle taksim	: taksimde paylar arasında eşitlik sağlanamaması durumunda karşılık konularak yapılan taksim.

K

kadim	: eski
karine	: belirti, ipucu
karye	: köy
kesbetme	: kazanma
kesinleşme şerhi	: gereğinin tapu sicilinde yerine getirilmesi notu düşülmüş, yargı kararını gösteren belge
kuyudu kadime	: Fatih ve Kanuni zamanında yapılan yazımlar

M

mabat sayfa	: tapu kütüğünde, dolan herhangi bir bölümün devamı için açılan ek sayfa
mahcur	: medeni haklarını kullanma yetkisi kısıtlanmış birey
mahdut yetersizlik	: taşınmaz tasarrufu yönünden yeterliliğin kısıtlanması
mahreç	: kaynak
mansup mirasçı	: atanmış mirasçı
mazbata	: tutanak
mebde	: başlangıç
mecelle	: Türk Medeni Kanunu'ndan önce özel hukuk kurallarını düzenleyen yasa
mecur	: kiralanan taşınmaz mal
merhun	: rehin edilmiş mal
mesağı şer'i	: kamu yararı
mesaha	: ölçme, yüzölçümü
meselegi müstehire	: paydaşlığın giderilmesi davasına konu taşınmaza ilişkin kayıt düzeltilmesine karşı açılan davalar
messah	: ölçmeci
meşfu	: yararlanma hakkı konusu taşınmaz
mevat arazi	: kimsenin tasarrufunda bulunmayan, verimsiz, bakımsız, çorak arazi
miri arazi	: kuru mülkiyeti devlete ait olan ve kullanım hakkı kişilere devredilmiş arazi
mufassal defter	: kuyudu kadimeyi oluşturan üç defterden biri
muhassıl	: bir ilçenin, sancağın ya da ilin düzenini sağlama ve devlet gelirlerini toplama ile görevli kişi

muhkem	: sağlam, kuvvetli, dayanıklı
mukataa	: Osmanlı İmparatorluğu'nda, devlete arazi ya da gelirin kiraya verilmesi veya geçici olarak devredilmesi
mukataalı vakıf	: kuru iyeliği vakfa, kullanım hakkı kişilere ait olan vakıf arazisi
musakkafat	: ev, han gibi üstü örtülü yapılar
mutasarrıf	: kullanma yetkisi ve hakkı olan kişi, Osmanlı İmparatorluğu'nda sancak yöneticisi
muteber	: kabul gören, saygın
mükellefiyet	: yükümlülük
mukim	: oturan, ikamet eden
mukteza	: bir sorunun nasıl çözüleceğine ilişkin kanun ve fermana uygun yapılan açıklama
müfrez parça	: bir taşınmazın, ayırma sonunda oluşan parçası, ayrılmış parça
mülahazat	: ayrıntılı açıklamaların yazıldığı tapu kütüğünün düşünceler sütunu
mülk arazi	: iyesi gerçek ve tüzel kişi olan arazi
mülk toprak	: Osmanlı İmparatorluğunda iyelik hakkı kişilere verilmiş topraklar
mülkiyetin aslen iktisabı	: önceki iyenin iradesine bakılmaksızın, iyelik hakkının kazanılması
mülkiyetin devren intikali	: önceki iyenin rızası ile, iyelik hakkının kazanılması
müseccel	: tescil edilmiş
müstenidat	: dayanak
mülk topraklar	: Osmanlı İmparatorluğunda iyelik hakkı kişilere verilmiş olan arazi türü

mütegayyip eşhas	: kayıp kişi
mütevelli	: bir kurumu yönetmekle görevli olanlar
müzekkere	: yargı tarafından bir kuruma yazılan resmi yazı

N

nesep	: soy
nispi feragat	: belirli bir satışta önalım hakkından vazgeçme
niza	: anlaşmazlık

P

patnos	: İzmir ve çevresinde kent ve kasabaların dışında kişilere ait alandaki arazilere ağaç dikme hakkı
pay temliki	: ortak mülkiyette paydaşlardan birinin payını diğer paydaşlardan birine devri
pey akçesi	: alıcının satıcıya, aralarında anlaşma olduğunu belirtmek için verdiği ön ödeme

Ö

ölü arazi	: bkz. mevat arazi
------------------	--------------------

R

rakabe	: Osmanlı imparatorluğunda taşınmaza iye olmadan kullanma ve yararlanma hakkına sahip olma
---------------	--

resen terkin	: tapu kütüğünde tescil edilmiş bazı hakların görevli memur tarafından doğrudan silimi
rızai ferağ	: kendi isteği ile kişinin taşınmazını devretmesi
rızai ifraz	: taşınmazın isteğe bağlı bölünmesi
ruznameçe defteri	: kuyudu kadime defterlerinden birisi

S

sahih vakıf	: mülk arazi sahibi tarafından süresiz olarak hayra tahsis edilmiş vakıf
sehim	: pay
sübutu hak süresi	: herhangi bir karara karşı, itiraz ve dava açmada son süre

Ş

şagil	: işgal eden, işgalci
--------------	-----------------------

T

taahhüt	: üstlenme
tabii semere	: herhangi bir şeyden elde edilenler, gelirler.
tablo mahzen defteri	: tapu müdürlüğündeki tüm sicillerin, resmi senet ciltlerinin başlangıç ve bitiş sayfalarının belirtilerek kaydedilen defter
tahdit haritaları	: henüz kadastrosu yapılmamış yerlerde taşınmaz sınırlarını belirlemek için tapu sicil görevlisi ya da yargı yolu ile yapılan harita
tahdit-i arazi	: topoğrafya

tahliye davası	: kiracının kiralık alanı boşaltması için açılan dava
tahliye taahhüdü	: kiralanan alanın belirli bir tarihte boşaltılması taahhüdü
tahrir	: yazma
tahsim-i arazi	: jeodezi
takyidat	: kısıtlama
takyitli taşınmaz	: üzerinde haciz, ipotek, vb. bulunan taşınmaz.
taliki şart	: engelleyici, geciktirici koşul
tanzim	: düzenleme
tapu tahriri	: Osmanlı İmparatorluğu döneminde arazilerin kişilerle ilişkilerinin, kullanım biçimlerinin, büyüklüklerinin, sınırlarının belirtilerek oluşturulan arazi kayıtları
tarik	: yol
tavzih	: açıklama, aydınlatma
tedavül	: taşınmazın el değiştirmesi
tefrik	: ayırma
tefviz	: görevlendirme
temlik	: taşınmaz olarak verme, devretme
temlikli sahih	: Miri arazinin tasarruf edilmek üzere bazı koşullarda kişilere verilmesi sonucu oluşan arazi türü
temellük	: taşınmaz edinme
temerrüt	: borçlunun borcunu zamanında ödeyememesi
temlik	: mülk olarak verme, bir hakkın bir başka kişiye geçirilmesi
temlikli sahih	: miri arazinin tasarruf edilmek üzere bazı koşullarda kişilere verilmesi sonucu oluşan arazi türü

tenkis davası	: miras işlemlerinde, saklı payın zarar görmesi durumunda açılan dava
tevhid	: İki ya da daha fazla bitişik parselin tek parsel olarak birleştirilmesi
tevkil	: vekil olarak atananın yetkilerinin başkasına devredilmesi
tevsik	: belgeleme, yazılı duruma getirme
tezyidi bedel	: bedel artırma
tul	: uzunluk, boylam

U

usul	: mirasçılardan üstsoy grubu
-------------	------------------------------

V

vakıf topraklar	: zamanla kayıtlı bulunmayan ve mülkiyeti vakıflara bırakılmış araziler
vakıf taviz bedeli	: vakıf mallarının mülke dönüşerek sahiplerine geçmesi için taşınmaz değerinin vakfa ödemesi gereken değeri
vasiyeti tenfiz memuru	: vasiyetname hükümlerini yerine getirmekle görevlendirilen memur
vefa hakkı	: sattığı taşınmazı alıcıdan geri alma yetkisini saklı tutması durumu

Y

yed-i emin	: güvenilir kişi
-------------------	------------------

Z

zade

: oğul, evlat

KAYNAKÇA

FIG : Technical Dictionary. Volume 4: Cadastral Surveying and Cadastre.
Frankfurt am Main, 1999.

ECU : Land Administration in the UNECE Region. United Nations,
Newyork And Geneva, 2005.

KELEŞ, Ruşen : Kentbilim Terimleri Sözlüğü, 2. Baskı. İmge Kitabevi
Yayınları, 1998.

AÇLAR, Ahmet; ÇAĞDAŞ Volkan : Taşınmaz (Gayrimenkul)
Değerlemesi, Güncellenmiş İkinci Baskı. Harita ve Kadastro
Mühendisleri Odası yayını, Ankara.

DEMİREL, Zerrin : Arazi Topplulaştırması. Yıldız Teknik Üniversitesi,
2. baskı, İstanbul 1999.

Harita Genel Komutanlığı : Haritacılık Terimleri Sözlüğü. HGKS
125-1. Ankara, 2003

OVACIK, Mustafa : İngilizce – Türkçe HUKUK SÖZLÜĞÜ, 3. Baskı.
Sözkesen Matbaacılık, Ankara 2000.

OVACIK, Mustafa : Türkçe – İngilizce HUKUK SÖZLÜĞÜ, 5. Baskı.
Sözkesen Matbaacılık, Ankara 2005/II.

YILDIRIM, Ferzan Bayramoğlu: IULA, Çevre Kitapları Serisi, Çevre
Terimleri Sözlüğü, İkinci Baskı. Kent Basımevi, İstanbul, 1995.

[URL 1] <http://www.bahcesel.com>, Çevre, İmar ve İnşaat Terimleri
Sözlüğü, Ocak 2010,

